

Duku wàrimè Tináaṅsààtì Di mpátíri tɔ̀ tìi náaṅtì

Duku weè wàri di mpátíri kè di ti náá nYesu tumè Isidayεεribε kóo δεετίwè nè kutenkù kumου kóo δεετίwè. Duku wàri o pátíri κε bo benκε Yesu dómè mμε benìtibè nè Sammarii kóo nìtì kóo dínáaṅhāntíri nè kukpáatiyeinkù kperi nè onìtì wèè bire do feti kòo wēte ké dè pèté, nè Kuyie ntōrè do nàkémè βενααε̄μβε Yesu kó mupeitímù kpéi. Duku ti náá nKuyie ndómè mμε βεσάnpóβè nè βεε̄ribè nè βεpòðbè. Ke nàké ke íkú Yesu túmè Onìtibire, deè te kòo bàte ò yààribè kó ifuke κε tūðkenè Adammu.

Di mpátíri náaṅtì duó κε dómme

1. Duku wàrimè o pátíri 1:1-4
2. Yesu kó mupeitímù nè ò bàátímè o tōmmú kpéi 1:5-4:13
3. Yesu pī mmùù tōmmú 4:14-19:27
4. Yesu fēütémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Mùù kpéi nte kè Duku wàri di mpátíri

¹ Benìtibè péu wàrimu Yesu fòmму kó tináaṅtì tìi dḡò ti cuokè,

² κε tūnne Kuyie nkó βεtōmbè bèè ò yà nè βε nuo ndè keté dii mōnnì bè tì nàké kè tì dómme.

³ M mómмуo nkè m biéké weti weti dè dḡò mèè botí nè dè keté dii mōnnì, κε s̄s̄ ndè wenni κε dò n da wàri de kó tináaṅtì f̄́ nhokótì Teofiri.

4 Kàa nyé ke dò nha yie ntìi náàntì tú timómmoni.

Kuyie ntōnni do nàkémè Isāā-Batiisi kó mupeitímù kpéí

5 Edoti do tú dii mōnni Sudee kóo kpààti kè ikuó nìùti mōu bo kòo yètirì tú Sakarii, ikuó nìùti Abia kó fenafe kou, kòo pokù yètirì tú Edisabeti, Anoo kó kufuku kou.

6 Bedé kè bè dōōri Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyimou. Tìmatì í mbo bè bo bè sei ntìi miéke.

7 Kè bè kòté bedé bá bè í mōke debire ke yé Edisabeti do túmè tēhāũntē.

8 Diyiè mari kè Abia kó fenafe kó mēfitímèe tuōke

9 kéndōnnè bè do ò ndōōrimè, kè bèe tǎǎ tété kētǎǎté Sakarii kòo ta Kuyie ncīētè kentuò ntihúúntì.

10 Kè benitibè bēmou mbo ditowaà, ke báa nKuyie ò tūò ndi mōnni tihúúntì.

11 Kè Kuyie ntōnni cúténí kēncómú dihúúntōnni ñnkè, di píku yóu.

12 Sakarii di yà dii mōnni kè dèe ò di mediè nkè kufōwaá nhò pī.

13 Kè Kuyie ntōnni náké Sakarii ke dò: Kufōwaá mbáa da pī nKuyie ncōutému a báammì, a pokù Edisabeti bo da peité denitidabire kàa dè yu ke dò Isāā.

14 Diwèi bo da pī, nkàa yèmmèe narike mediè kè benitibè péu nyānku bè ò peité mèè kpéí.

15 Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiēwè nwe, ò í yó nyō diféè yoo menaà mmèè kó dimàà muò. Bè bo nyóó ò peité kè Muyaánsààmù muò pānke ò piéké.

16 Weè yóó tēnnéní Isidayēeribe péu be Yiè nKuyie mborè.

17 O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muwērímú Kuyie pããnaàntì náaàntò Edii do m̀ake mù, k̀o ẁete k̀enárik̀unne ibí nè i cicebè, kéceete itookperí yembè kè bèe m̀ote meyèmmè, mèè bo yie nKuyie k̀étũntè benìtìbè kè bè m̀baa ti Yiè.

18 Kè Sakarii beke Kuyie ntõnni ke d̀: M bo yĩme k̀ebanté ke d̀ a náá mmómмуo nke yé n k̀otémè kè m pokù k̀oté?

19 Kè Kuyie ntõnni ò t̀énné ke d̀: N tú Kabiyèeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè k̀u n t̀nni kè m bo da náké de k̀o tináaàntì.

20 A í me ntámè ke d̀ ndè bo d̀, a ǹndenfè bo dari, bá a bá nnò nke náá nkè dè yàa d̀d̀nè, ke yé dè yóó d̀d̀mèmu de m̀nni bo tuake dii m̀nni.

21 De m̀nni kè benìtìbè ò bàa ditowaà kè dè bè di, kè bè m̀nté dè yĩmè koò òte Kuyie ncĩètè mièke.

22 Ò yènni dii m̀nni ò í nna ke bo bè béinnè ké mbè benkú nè sinou máa kè bèe banté ke d̀ timatì tii ò t̀d̀keni Kuyie ncĩètè mièke.

23 Sakarii dèè dii m̀nni o t̀mmú Kuyie ncĩètè, k̀kò nho cĩètè.

24 Kè dèe yíe sám̀pó k̀o pokù Edisabetii púo nkém̀ake betããbè bènùmmù ke sari ke náá nke tú:

25 Kuyie ndèntení n k̀péi ke n d̀d̀ mesàa, ke dèite ifei ìi do m bo benìtìbè ìkè.

Kuyie ntõnni nákéme Yesu k̀o mupeitímù k̀péi

26 Edisabeti p̀utì m̀ake dii m̀nni betããbè bèkuò, kè Kuyie ntõnni ku t̀nni Kabiyèeri Kadidee k̀o dihei mari mièke, kè bè di tu Nansareti,

27 desapùmbire marè dèè í yé onitidùu de borè, kè de yètirì tu Maari, kè Sosefu, okpààti Dafiti kó kufuku kou de pō.

28 Kè Kuyie ntōnni ta desapùmbire cīètè ke dō: Maari, diwèi nda bo, Kuyie nda bonèmu ke da dōò mesàà mmediè.

29 Kè dèe di Maari kòo móté tì náàntì botí nku.

30 Kè Kuyie ntōnni náké Maari ke dō: A bá nyìkù, Kuyie nkuù da dōò mesàà.

31 A bo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dō Yesu.

32 Ò bo ntú onitidièwè kè bè nhò yu ke tú Oĩnkènkpààti bire, kè ti Yiè nKuyie nhò duó nho yààri Dafiti kó dikpààtikàri.

33 Ò bo ntú Sakabu kabe kóo kpààti sáà.

34 Kè Maarii beke Kuyie ntōnni ke dō: Dè bo yĩme kédòò m mu nyí me nyémè onitidùu?

35 Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dō: Muyaánsààmù bo cúténì a ìnkè kè Oĩnkènkpààti da dátinné o kó medèè, dèe te debire a yóo peité dè í yó mmakemè meyei, bè bo ndè yu ke tú Kuyie mBire.

36 Nte a tèbite Edisabeti pùómmè o kótì mieke ke bo otànkù kuónwè, wenwe bè do tú wè tēhãũnte.

37 Ke yé dèmarè í yóunèmè Kuyie.

38 De mōnni kè Maari dō: N tú Kuyie nkóo tōnti nwe, dèe dōò kéndōnnè a béimmè.

De mōnni kè Kuyie ntōnni íté.

Maari kàtemè Edisabeti dūmmu

39 Kè Maarii íté kékote Sudee kó diheì mari yetārè ìnkè,

40 kētuake kéta Sakarii cīètè kédou nhEdisabeti.

41 Kè Edisabetii keè Maari ò dɔummè kè debirɛɛ nampɛ o pɔutì miɛke kè Muyaánsààmùu ò píe.

42 Kòo pĩéké ke dò: Kuyie nda dɔ̀̀mu mesàà mbɛnitipòbè bɛmɔu miɛke, kè ku kó mesàà mbonè debire a púó ndè.

43 N tú we kè n Yìè nyɔ̀ kàtení n cĩ̀tè.

44 Ke yé n kèè diì m̀̀nni a dɔ̀mmu kè diwèi pĩ̀ ndebire m pɔutì miɛke kè dè nampɛ.

45 Dè nda naati ke yé a yiemme ke dò nKuyie nda nàké tì bo dà.

Maari kó feyènfè

46 Kè Maarii dentè ke dò:

N wènni sántímu n Yìè,

47 kè n yèmmè naatinè Kuyie kunku n deɛtíwè.

48 Ke yé kù n wèntémè fenɔnsààfè,

mí nku kóo t̀̀nti sàm̀pòu,

kè bè bo nni nyu sáà ke tú diwèi yiè.

49 Ke yé Muwèrímú mumɔu yiè nni ndò̀̀mè dèmarè diɛrè,

wenwe wèè yè̀tìrì tú kpa meyi,

50 kòò kuò mmesémmè sáà bèè ò dé,

51 ke yòute o bakù nè muwèrímú

kè sifeí yembè cìété,

52 ke buó mbekpà̀̀tìbè

ke íi mbecĩ̀rìbè,

53 ke píe ntikpà̀̀ti dikò̀̀nni bo bè,

ke bèti tikpà̀̀ti yembè bɛ nɔu sinùmmù,

54 ke kuó mmesémmè ku kó betò̀̀mbè Isidayɛɛribe,

ke bè teennè,

55 kéndò̀̀nnè kù do tì nàkémè ti cicèbè

nè Abarahammu kó diyuu ò̀̀nkè

nè o yaàbíó sáà.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke dò betããbè bètããti ndi kèwẽte kékò nho ciè.

Isãã-Batiisi kó mupèitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitémònni tuòke kòo peité ðenitidabire.

⁵⁸ Edisabeti peetitòbè nè o naàmùnkù kòbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dòò mèè sàà nkóò wènnénè kè bè nyãnku.

⁵⁹ Dèbire yiè niínni yiè kè bèe kòtení ke bo dè cãnté, kéndó kè dè yu ke dò Sakarii, ðe cice yètìrì.

⁶⁰ Kòo yò yete ke dò: Dèbire yètìrì yó ntú Isãã nwe.

⁶¹ Kè bèe yete ke dò: Òmòù í bo di naàmùnkù mièke wèè mòke ðe kó diyètìrì.

⁶² Kè bèe beke Sakarii nè tenòutè ke bo yà ò dó o bire yètìrì yó ntú mù.

⁶³ Kè Sakarii beke tedabesè kèwãri ke dò: O yètìrì yó ntú Isãã nwe. Kè ðèè bè di bemòu.

⁶⁴ Kòo nóndenfè pãnkèe ðate kòo na kébèi nkésãnte Kuyie.

⁶⁵ Kè kufõwaà mpí nho cèpeetitòbè bemòu, kè ðe kó tináãnti pité, kétuòkenè yehèkè yèè bo Sudee kó yetãrè ìnkè.

⁶⁶ Bèè kó dimàà ti kèè kè bè mbékú bemáà ke tú: Dè kó ðebire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwèrimú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyènfè

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, ðebire cice kòo náké Kuyie mpããnáãnti ke dò:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeribe tũ nkù, n da sãntímu.

Fṣ́ nwèè teennè a nìtìbè ke bè deeté,
 69 ke duṣṣnń́ Odεετίwè diεwè
 a kóo tṣ́nti Dafiti kó kufuku miεke,
 70 a pāānāaṣṣnń́ nāaṣṣnń́ do ti nàkém̄u nè dimṣ́nń́,
 71 a yóo duṣṣnń́mè Odεετίwè,
 kòo ti deεténè ti kprantídèntṣ́bè,
 ke ti patenè bèè ti níí.
 72 A dèntenímu a kó metaummè sàāmè kpréí,
 ke kuó nti cicebè mesém̄mè.
 73 A do nàkè tinti ti yààrì Abarahammu ke dṣ́:
 74 A bo ti deεténè ti kprantídèntṣ́bè,
 kè ti na kém̄p̄́ nha tṣ́mmú ke bá nyĩèkù,
 75 kéndò mpáíí a ìkè,
 ke dṣ́rì a dṣ́mè ti fòm̄mu mumṣ́u miεke.
 76 Fṣ́ m birε,
 bè bo nda yu ke tú
 Oĩnkènkrààti kó tipāānāaṣṣnń́ nāaṣṣnń́,
 ke yé fṣ́ṣ́ yóo niitém̄mè kètũnte ti Yiè nεε,
 77 kέbenke benitìbè ti Yiè nyóó bè deεtém̄mè,
 kέ bè cĩé mbe yei.
 78 Nè Kuyie nkó mesém̄mè diεmè kpréí nke,
 kù ti duṣṣnń́mè keĩnkè kó kuwenniku,
 79 kè kù bo mííté
 bèè bo mukũũ nkó dibìnni miεke,
 ke ti tanné meom̄p̄m̄mè kó kuce.

80 Kè debirε nkótírí ke kpréncú Kuyie nkó kuce
 miεke kéta kém̄bo dikpràà miεke ke yàa keténè o
 tṣ́mmú Isidayεεribe cuokè.

2

Bè pεitém̄mè Yesu
(Wénté Matie 1:18-25)

¹ Sesaa Okusiti do tú dìi m̀ǹǹǹi okpààtì, k̀éǎnné mukàmm̀ù ketim̀ù o k̀ó ketenk̀è kem̀ù mièkè.

² Dè k̀ó mukàmm̀ù ketim̀ù do ǎnné Kiriniisi tú dìi m̀ǹǹǹi ndi k̀ùmàndáà Sidii k̀ó kutemp̀è m̀mièkè.

³ K̀è benìtìbè bèm̀ù nk̀arì bá wè o yembè èi k̀è bè wǎũ bè yètè.

⁴ K̀è Sosefuu íté Nansareti Kadidee temp̀è, k̀ékòtè Dafiti k̀ó dihèi bè tú dìi Bètideem̀mu Sudee k̀ó kutemp̀è m̀mièkè, kè yé ò tumè Dafiti k̀ó k̀unaàm̀ùnk̀ù kou nwe,

⁵ kè bo wǎri o yètìrì kè ǹéinè Maari o pok̀ù k̀òò p̀ùó.

⁶ K̀è bè mbo Bètideem̀mu k̀è dè yàa tuǎkenè Maari bo p̀eitémè.

⁷ K̀òò p̀eitè o k̀òò po, k̀òò p̀ũ nkuyààk̀ù kè d̀óú nyiwũǝ yonnè k̀ùù ǹenk̀ù mièkè, kè yé bembè do í p̀etémè m̀éfìè ǹtèp̀òòc̀f̀ètè mièkè.

Kuyie ntǎnni nàkémè b̀ep̀ec̀ẽmbè b̀è p̀eitémè Yesu

⁸ Kè s̀́ m̀b̀ep̀ec̀ẽmbè mabè bo Bètideem̀mu k̀ó d̀ep̀aa nkèyènk̀è, kè baa bè pè.

⁹ K̀è Kuyie ntǎnni k̀òtoò bè borè, k̀è Kuyie nk̀ó kuwennikuu bè fité k̀è kuf̀ǝwáá mbè auté.

¹⁰ K̀è Kuyie ntǎnni bè nàké kè d̀ò: Kuf̀ǝwáá mbáá di p̀ĩ, n di t̀oní Tináaǎsààtì nti t̀ii yó ntú kubotí kum̀ù k̀ó kuyènnàatí.

¹¹ Bè di p̀eitému yíe Kirisi Odèetíwè, ti Yiè nDafiti k̀ó dihèi mièkè.

¹² Ntènè d̀èè yó nte k̀è dí ò banténè, di bo yà d̀ebirè k̀è dè p̀ṹ kuyààk̀ù k̀éduó iwũǝ yonnè k̀ùù ǹenk̀ù mièkè.

13 Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetōrè teyēe cúténí keĩnkè péu kéwēnnénè Kuyie ntōnnì kè yè nsántí Kuyie nke tú:

14 Kuyie nyètìrì ndeu keĩnkè miēke, kè ku kó mesàà nní mbonè benìtìbè ku dó bè ketenkè ìnkè!

Bepēcēmbē kàtemè ke dāu nYesu

15 Kuyie ntōrè wēte diì mōnnì keĩnkè kè bepēcēmbēe náké bemáà ke dō: Tì kōtenè Bētideemmu káyà dèè dōò, ti Yiè ntì nàké dèè kpéí.

16 Kè bèe íté mecāã nkékote káyà Maari nè Sosēfu nè debire kè dè duó iwūō yonnè kùu nenkù miēke.

17 Bè yà diì mōnnì debire ké bè nàké Kuyie ntōnnì do bè nàké tì de kó debire ìnkè.

18 Kè dèe di bèè kó dimàà kèè bepēcēmbē náá ntì.

19 Kè Maari tì āã o yèmmè ke toti o yèmmè ti ìnkè.

20 Kè bepēcēmbē nwēti ke sántí Kuyie nke déúkunko ku yètìrì bè kèè tì ke tì yà ti kpéí, nke yé dè do dōòmè Kuyie ntōnnì bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètìrì

21 Kè dèe tuōke diyìè nínnì bè yóó cānté di debire, kè bèe dè yú ke dō Yesu, Kuyie ntōnnì do ò yu di bá bè mu nyí ò pùó.

Bè benkemè Yesu Kuyie

22 Mōyiisi do dōú nyì kuó tūòke diì mōnnì, Sosēfu nè Maari kè bèe kōtenè debire Sedisademmu kè bo dè benke Kuyie kédōò ikuó mēwénkùmè kpēyi,

23 tì wàrimè ikuó miēke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie.

24 Sosefu nè Maari kè bèe kote kédòò ikuó yěmmè, kékuo yekpetínónkperε yédèè yoo sinónkpeé mómmònsi sùdési.

25 Dè do sù nhonìti mǎu weè bo Sedisademmu kòo yètiri tú Simmeḗḗ, kòo dḗri Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayεeribe kóo δετίwè.

26 Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dḗ ò bo yà Kirisi Oδετίwè, Kuyie ntḗnní wè, ke né na kékú.

27 Kè Muyaánsààmùu niité Simmeḗḗ kòo ta Kuyie nciḗtè Yesu yembè ò kòrinní dii mḗnni ke bo dḗò ikuó.

28 Kè Simmeḗḗ cḗutε debire késāntε Kuyie nke dḗ:

29 N Yiè nha do nàké tì dḗḗmu, di mmḗnni yóu mí a kóo tḗnti kè n kú nè diwèi.

30 Ke yé n yàmè nè n nuo a duḗnni wèè δετίwè,

31 ibotí imǎu kpéi nke a ò duḗnnimè,

32 weè tú kuwenniku kùù yóó míité yebotè, kéduó nyIsidayεeribe disānni.

Simmeḗḗ nàkémè Kuyie mpāānāànti Yesu kpéi

33 Kè dèe di debire cice nè de yḗ Simmeḗḗ nàa tì debire kpéi.

34 Kè Simmeḗḗ mǎu Kuyie nkó mesàa mbe kpéi nkédeè kénáké Maari ke dḗ: Debire die nkpéi nke Isidayεeribe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèrì ndi ke cé ntineìti besũkùbè cuokè.

35 Meyèmmè mèè do sǎrì kè mèe feité. Kè fḗ mMaari, demǎu memme dè bo ndò ndisiè kékoute a yèmmè.

Anni sãntemè Kuyie

³⁶ Kε s̄ nKuyie mpããnáãnti náãntò m̄òu dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyεeri k̄oo sapàà, Asee k̄o kubotí kou ke k̄oté mediè, ò do yóó yenke ke mu nyí yé onitid̄òu kè bè mm̄oke yebie nyèyiekè k̄oo d̄òuu kú.

³⁷ K̄oo ntú okúpokù k̄étuak̄enè yebie nsip̄is̄ini nè yènàà ke báá nKuyie, Kuyie nc̄īt̄è miεke, ke bou dinùù.

³⁸ K̄oo múnk̄ee tuak̄ení de m̄ònni k̄ésãnte Kuyie nk̄énáké Yesu kp̄éi Sedisad̄emmu k̄obe bèè do baã Od̄eet̄iwè.

Yesu nè o yembè bè w̄et̄emè Nansareti

³⁹ Maari nè Sosefu bè d̄òò dìi m̄ònni Kuyie nk̄ó ikuá k̄édeè k̄éw̄ete k̄ék̄onnè debire Nansareti Kad̄idee k̄ó kutemp̄ē m̄miεke.

⁴⁰ Kè debire nk̄ót̄írí ke kp̄énkú ke m̄oke m̄eciì nkè Kuyie nk̄ó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie nc̄īt̄è de m̄ònni ke m̄oke yebie ntepīt̄è nè yèd̄éè

⁴¹ Yesu ȳò nè o cice bè do ãã k̄ot̄emu bá dìi benni Sedisad̄emmu diyent̄ébanni.

⁴² Yesu m̄oke dìi m̄ònni yebie ntepīt̄è nè yèd̄éè k̄én̄einè o yembè kè bèe k̄ote, ke yé ò t̄uòkemè o m̄ònni.

⁴³ Dibanni k̄ó yewe d̄èè dìi m̄ònni Maari nè Sosefu kè bè nk̄ũnti bá bè í ndààte ke dò nYesu í bè neínè, kè Yesu nk̄paá Sedisad̄emmu.

⁴⁴ Kè bè dò kuce diyie dimáá ke yé ke tú Yesu neínè bet̄obè, k̄òò m̄ònt̄é k̄éketé o wammù be c̄éi k̄obe nè be népobè borè.

⁴⁵ Bá bè í nhò yà k̄éw̄ete Sedisad̄emmu koò wanti,

46 kòò yà diyie tǎǎnnì yie Kuyie ncīètè miεke kòo soké ikuó nìùbè cuokè kè bè nàá nkòò kèmmú ke bè bèkú tináaàtì.

47 Kè dèε di bèè kó dimàà dè bo mεciì nhò mòke mè nè ò bè tǝnnìnko mèè botí.

48 O cice nè o yǝ bè ò yà diì mǎnnì kè dèε bè di mediè nkòo yǝ ò beke ke dò: M birε, dè dòmme kàa ti dòò mεmmε? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè.

49 Kòo bè tǝíné ke dò: Di n wanti ke yǝ mba? Di í yé ke dò n dò nképí n cice tǝmmáà?

50 Bè mε nyí mbanté ò dó ké bè nàké tì.

51 Kè Yesu bè neinè kè bèε wǝte kékò nNansareti, kòò nyié mbe kpεti kòo yǝ nhǎà dèè kó dimàà dòòri o yèmmè miεke.

52 Kè Yesu nkótírí kòo ciì ndèúkú kòo dǎrìmè nwenni Kuyie nnè benitibè.

3

Isǎa-Batiisi kó mutǝmmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isǎa 1:19-28)

1 Tibεeri Sesaa kó tikpàti benni tεpíítè nè dinum-muri miεke, kè Pǎnsi Pidati tu Sudee kòò kùmàndáà kè Edǎti Tetidaki tu Kadidee kóo kpààtì, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààtì. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààtì.

2 Kε sǝ nhAnni nè Kaifu bè tu ikuó nìùbè kó bekótibè. Kè Kuyie mbéinnè Isǎa, Sakarii birε dikpàà miεke.

³ Kè Isǎã k̄ate Suditēē kó yeh̄ekè kénnaante benitibè ke tú: Duónnè kè bè di ãnné bàtèmmù, dèè benkú ke dò ndi borime cèète kè Kuyie ndí c̄íé ndi yei.

⁴ Menìme kè dèe d̄oò kéndò nKuyie mpāānāānti nāāntò Esaii do w̄ari tì ke d̄o: Onitì wèè bo dikp̄àà miēke weè p̄eu metammè ke tú: Tūntenè ti Yiè nkó kuce, séinnè o ce,

⁵ k̄éītinné yef̄ōtè yem̄ou k̄ép̄ante yetārè nè sitāá, k̄éséi nyice ìl k̄òr̄m̄ú k̄éh̄enne dèè ikú.

⁶ Kè benitibè bem̄ouu yà Odeetiwè Kuyie nduānní wè.

⁷ Kè Isǎã nnáá mbèè k̄òr̄iní o borè k̄oò bo bè ãnné bàtèmmù ke tú: Iwààke d̄índi! We ndi n̄aké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke k̄è k̄er̄iní?

⁸ Di borime benke tūnké di cèetemè. Di bá ntú dè s̄annè di bo ntúmè Abarahamu tu di cice. N di n̄áá m̄ómmū nwe, Kuyie mbo na k̄étúótému ye nt̄arè k̄éd̄oò Abarahamu kó iyaàbí.

⁹ Ok̄ōt̄i s̄ūótému o p̄īētè ke bo u detie. Detie ndèè kó dim̄àà í p̄eí yebe s̄ààye bè bo dè u k̄éc̄óu.

¹⁰ Kè benitibèe ò beke ke d̄o: Ti né dò nkéd̄oò ba?

¹¹ K̄oò bè t̄ēnné ke d̄o: Kè wèè m̄àke yeyaàb̄òrè yèd̄è wèè p̄ā dim̄àà wèè kpa, kè wèè m̄àke tidiit̄i k̄oò toténè wèè kpa.

¹² Kè bed̄amp̄òd̄c̄outibèe k̄atení Isǎã borè, k̄oò bo bè ãnné bàtèmmù, k̄òò beke ke d̄o: Ok̄ót̄i ti dò nkéd̄oò ba? K̄oò bè t̄ēnné ke d̄o:

¹³ Di bá nc̄óú d̄amp̄òd̄ kè dè p̄enkù bè yē nyi mm̄àmè.

14 Kè behããpòmbèe ò beke ke dò: Tínti tá? Ti dò nkédòò ba? Kòo bè tènné ke dò: Di báá fiete òmòu kperere nè muwèrímú, di báá pĩ nhòmòu kòo di yieti dètetirè, di yèmmè ñnaatinè bè di yieti ìì díítí.

15 Benìtibè do me mbaamè Odeetiwè kè be yèmmè ndò Isãã bo ntú Odeetiwè nwe.

16 Kè Isãã bè nàké ke dò: Mí n di ãã bàtèmmù nè menie mme, wèè n túnní ò deumu ke m pèēté, n yí tũòke m bo ùtémè o neùtì kó mutáá, wenwe bo ndi ãã bàtèmmù nè Muyaánsààmù nè muhãã.

17 Ò tò o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii nnè tifùtì kèãnné mebii nho bəu mièke kécóu ntifùtì muhãã mmùù í kã mmu mièke.

18 Nè itié mpéu mièke nke Isãã do náámmè benìtibè Tináansààtì,

19 kékpannè okpààtì Edəti Tetidaki ò fiète mèè kpéí o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke dòò meyei tēmè péu.

20 Kè Edəti né dəke yíé kédòò meyei nképĩ Isãã kékpetínné.

*Bè do ãnnémè Yesu bàtèmmù
(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)*

21 Kè Isãã nhãã benìtibè bəmòu bàtèmmù kè Yesu múnkèe dúò nkòo ò ãnné bàtèmmù kòo bántè Kuyie kè tiwetìi kpeté.

22 Kè Muyaánsààmùu cúténí o ñnkè ke dònne dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè keñnkè bíékè kè mè tu: Yie nweè tu m birè kè nh ò dó mesàà nkoò tá mediè.

*Yesu kó kufuku
(Wénté Matie 1:1-17)*

23 Yesu do yóó keté o tǝmmú ke mǝke yebie nsipísitǝǝti ndi kè benìtìbè yèmmè ndò o cice tú Sosèfu, kè Sosèfu cice tú Edii.

24 Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Mèdisii, kè Mèdisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosèfu.

25 Kè Sosèfu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Amǝsi, kè Amǝsi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii.

26 Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa.

27 Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabæeri, kè Sodobabæeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nèdii.

28 Kè Nèdii cice ntú Mèdiki, kè Mèdiki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Èeri.

29 Kè Èeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii.

30 Kè Defii cice ntú Simmèðð, kè Simmèðð cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosèfu, kè Sosèfu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu.

31 Kè Ediakimmu cice ntú Mèdeya, kè Mèdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natǝǝ.

32 Kè Natǝǝ cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obèdi, kè Obèdi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadimǝ, kè Sadimǝ cice tú Nasðð.

33 Kè Nasðð cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa.

³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakɔbu, kè Sakɔbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Teda, kè Teda cice tú Nakɔ.

³⁵ Kè Nakɔ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeu, kè Edeu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebeeri kè Ebeeri cice tú Siraa.

³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nɔwee, kè Nɔwee cice tú Demeki.

³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusademmu, kè Matusademmu cice tú Enaki, kè Enaki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu.

³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enasi, kè Enasi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibɔɔ do bennémè Yesu

(Wénté Matie 4:1-11 nè Mariki 1:12-13)

¹ Kè Yesu nyètini kukó nSuditɛɛ kè Muyaánsààmù ò piéké kòò tanné dikpàà miéke.

² Kòò dɔ yewe sipísìnàà kè dibɔɔ ò beú. De kó yewe miéke ò do í yo ndɛmarè kè dikònni ò pĩ.

³ Kè dibɔɔ ò nàké ke dɔ: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè ditāri dji nnaá mmudii.

⁴ Kè Yesu di tɛ́nné ke dɔ: Tì wārimu ke tú: Onìti í fòunè mudii máà.

⁵ Kè dibɔɔ ò dèkenè ditāri dieri ìnkè kòò benke dimònni dimàà ketenkè kó yekpààtiyò yemau,

⁶ kòò nàké ke dɔ: N yóó da duómmu ye nkpààtiyò yemau nè ye kpeti, ke yé mû dè temè, ke dè duò n dè dónè wè.

7 Demou mie nfɔ̀ɔ̀ yó ndè te, kè nsà kàa nìnkú n yìlkè.

8 Kè Yesu di tɛ̀nɛ̀ ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kɛ̀mpɛ̀ nkuù tɔ̀mmú.

9 Kè dibɔ̀ò ò kàtenè Sedisademmu kóò dèkenè Kuyie nciɛ̀tè ìnkè kóò nàké ke dò: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo,

10 ke yé̀ tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duó ndinùù ku tɔ̀rè kè yè nda baa,

11 ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditàri mari.

12 Kè Yesu di tɛ̀nɛ̀ ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

13 Kè dibɔ̀ò ò benné mebennímè memou kè mèe deè kè ò dī íté kɛ̀mbaa dimònni teri.

*Yesu do tiemmè benitibè titíntouti mièke
(Wénté Matie 4:11-17 nè Mariki 1:14-15)*

14 Kè Yesu nwɛ̀ti Kadidee kó kutempɛ̀ nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwɛ̀rímú kè bè nnáá nho kpéi nde kó kutempɛ̀ nkumou mièke.

15 Kòo ntiè mbenitibè titíntouti mièke kè benitibè bemou nhò sánti.

*Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansareti
(Wénté Matie 13:53-58 nè Mariki 6:1-6)*

16 Kè Yesu kɔ̀te Nansareti ò biúkú dè, ke tó ta kutíntouku tɛ̀om̀pùtè yiè kéíté ke bo kàa ndipátiri.

17 Kè bèe ò duó nKuyie mpããnáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòo pĩntè tì wàri dī̀ bòrì ke tú:

18 Ti Yiè nKuyie nkó muaá mmuù bo n yĩnkè, kù n tãátému ke cóù n yuu mekùò ke n tɔ̀, kè m bo nàké Tináánsààti besénnibè, kédɛ̀tè tidaati, kéwéi ntiyũ̀ònti,

κέδεετέ βὲ φῆũnko βὲ,

¹⁹ κένάκέ Kuyie nkó mesàà mbenni tùðkemè.

²⁰ Kòo deè kékpéú ndipátiri kéduó nho tñnti kékari kè bèe kó dimàà bo kutííntouku miεke kè βὲ nhò wùó.

²¹ N kòo βὲ nàké ke dò: Di bo ke yo tìi náànti yíe ntì dð̀mu.

²² Kè dèε βὲ di βeməu kè βὲ nhò sãntí Tináànsààti ò nàá ntì kpéi, kémbékú βemáà ke tú: Dè í dò nSosefu bire ndεà?

²³ Kè Yesu βὲ nàké ke dò: N yému ke dò ndi bo n náké dináànhãntíri dìi tu: Otànti taà nhamáà. Ke n náké ke dò: Ti kèè kè βὲ yē nha dð̀ dè Kapennaummu, dð̀ de die nha èi.

²⁴ Kè Yesu yíε kébéi nke dò: N di náá mmómumuə nwe βὲ ã̃ í mpénsiri Kuyie mpããnáànti náàntò mə̀u 0 èi.

²⁵ Bekúpobè do sũmu Isidayεeribe miεke, Edii kó dimə̀nni, fetaafe do yietí dìi mə̀nni ke dò yebie nyetããti nè dikéè, kè dikə̀nni dieri tanní diheì.

²⁶ Kuyie me nyí nduó nkè Edii kəte be kóò mə̀u borè, kéduó nkòo kəte okúpokù mə̀u borè ndε kòo ã Sadεputaa, Sitã̃ kó ketenkè miεke.

²⁷ Yekùò mmúnke do sũmu Isidayεeribe miεke Kuyie mpããnáànti náàntò Edisee kó dimə̀nni. Ò me nyí mmiekünne ye kó dimari kémiékünne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

²⁸ Bè kèè dìi mə̀nni de kó tináànti kutííntouku miεkeε kè βὲ miεkeε peike βeməu.

²⁹ Kè bèe íté kóò pĩ nkédekenè βὲ do maá dìi tãri ñnkè, ke bo ò tēntení kudúókù miεke.

³⁰ Kè Yesu yè be cuokè kέpēēté.

*Yesu βεtimè dibə̀ð onìti miεke
(Wénté Mariki 1:21-28)*

31 Kè Yesu kòte Kapennaumu Kadidee kó kutempē mmiēke kēntiē mbenitibè teomputè yie.

32 Kè dèe bè di mediè nke yé ò do bè nàánnēmè muwērímú mmu.

33 Kòo nìti m̀òu bo kutíintouku miēke, kè dibò ò ta, kòo kuónko mediè nke d̀:

34 Ti kpeti d̀omme Yesu Nansareti kou, a k̀tení ke bo ti kuòmaà? N yému ke d̀o nha tú Kuyie nt̀nní wè, wèè kra meyi.

35 Kè Yesu péi ndibò ke d̀: Cíéké ḱyè onitì yie mmiēke!

Kè diì ò b̀ mbenitibè cuokè, ḱyè, bá di í ò d̀ò meyi mmamè.

36 Kè dèe bè di bem̀ou kè bè mbékú bet̀bè ke tú: ̀mmu wērímú bo onitì yie nnáànti miēke, kòo péinko yeb̀kè kè yè yìè?

37 Kè bè nnáa nYesu ḱeí de kó ketenkè kem̀ou miēke.

Yesu do miēk̀nnemè Sim̀o pok̀ ỳ

(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)

38 Kè Yesu yè kutíintouku miēke ḱkòte Sim̀o cíètè ke ś nho pok̀ ỳ m̀ nkòo k̀nti t̀nni mediè, kè bèe bántè Yesu ke d̀ò wèè ò miēk̀nne.

39 Kòo s̀nné o ìnkè ḱpéi mmum̀mmú kè mùu deè, kòo p̀nkke íté ḱwaá mbè bo di mù.

40 Diyiè ta diì m̀nni bèè kó benitibè do m̀ mmum̀mmú mubotí mubotí, kè bè mbè k̀rinní Yesu borè kòo bè ǹnku o ǹu ke bè miēk̀nko.

41 Kè yeb̀kè ñyìè benitibè péu ke wékí ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè k̀annè ke tú yè bá nnáa nke yé yè yém̀mu ke d̀o nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaummu bá bè í dǎ
(Wénté Mariki 1:35-39)*

⁴² Dè wenté dìì mǎnnì kè Yesu yè dihèi kékǎte omáà borè kè benitibè péu nhò wanti, kóò yà kéndó ò nkpaá be borè kè báá íté.

⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: N dǎ nkénákému Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti yehékè teyè ke yé Kuyie nni ntǎnnímè deè kpréí.

⁴⁴ Kòo kǎte kénnáante Kuyie nnáànti Kadidee kó titíintouti mieke.

5

*Yesu do yumè o tancǔumbè kètibè
(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)*

¹ Diyiè marì kè Yesu míbo Senesareti kó menie mborè kè ditǎnni ndeiti ke bo ò tǎnnè kékéè Kuyie nnáànti.

² Kè Yesu yà tidabæti tidéti menie nnùù kè beyĩnwambè cùté ke ɔu be yĩnditirè.

³ Kè Yesu ta ti kó kùmakù, kùù tu Simǎǎ kǎku, kóò nàké ke dǎ bèè fütènè menie nnùù sámǎpó, kè bèè fütè kè Yesu nkari kudabekù mieke ke tiè nditǎnni.

⁴ Ò tié ndiì mǎnnì benitibè kédeè kénáké Simǎǎ ke dǎ: Kǎtenè kudabekù decũmpure kè dí bǎ ndi yĩnditirè.

⁵ Kè Simǎǎ ò tǎnné ke dǎ: Okótì, ti yié nke buǎmmu bá ti í pǎ, a né mè mbéimmè m bo bǎ ndeditirè.

⁶ Kè bèè bǎ nképǎ siyĩ péu kè sù píe nkè be ditirè ñtǎũ.

⁷ Kè bèè pasiri be népobè bèè bo kudabekù tekù ke dǎ bèè kǎtení ké bè teennè, kè bèè kǎtení kédei siyĩ kǎpíe ntidabæti tidéti kè ti ndó kédìu.

⁸ Simṳṳ Pieri dè yà dìì mṳṳnṳ kénínkoo Yesu ìkè ke dṳ: N Yiè bá n tṳónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Ke yé kufṳwaá nhò autémè nè o nṳpobè bè pī nsìi yī kpeí.

¹⁰ Kè Isaku nè Isāā Sebedee kó ibí Simṳṳ nṳpobè kperε múnke mme ndò, kè Yesu náké Simṳṳ ke dṳ: Bá nyīèkù, di mmṳnṳ a yó ntú onitiwantì nwe.

¹¹ Kè bèε kṳtenè be dabεeti menie nnùù ké de nti yóu kṳtūne Yesu.

Yesu do miékūnnemè dikṳnni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Dyiè mari kè Yesu mbo dihei mieke, kè dikṳnni marii kṳteni o borè, kénínkoo o ìkè kóò bántè ke dṳ: Okóti kàa dṳ a bo na ké m miékūnne, ké n wénkūnne.

¹³ Kè Yesu youte o nṳtè ké di kàáké ke dṳ: N dómu, á wenke. Dende bàmbà kè tikṳntii deè kòo mieté kéwenke.

¹⁴ Kè Yesu o cau nweti weti ke dṳ: A báá náké òmṳù, a né kṳte kébenke amáà ikuó nìtì kédṳò Mṳyiisi kuó pátiri yṳmmè, kè dèε benke benitibè bemṳu a mietéme.

¹⁵ De mṳnṳ kè Yesu yètiri né dṳke pité kè benitibè nkṳrini o borè ke bo keè o náantì kòo bè miékūnne.

¹⁶ Kè Yesu né íté kékṳte omáà borè kémbáá nKuyie.

Yesu do miékūnnemè kuhṳkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Dyiè mari kè Yesu ntiè mbenitibè, kè Fadisīēbe nè ikuó wāābè bèè bo Kadidee nè Sudee nè Sedisadεmmu, kè bè kṳké de mieke, kè Kuyie nkó muwṳrímú ò bonè kòo miékūnko bemuṳmbe.

¹⁸ Kè bèmabèε tuṳkeni ke tṳ kuhṳkù, kè kù duó ku dóù ìnkè, kè bè nwanti bè bo yīmè ké kù tanné kédṳú nYesu ìkè.

19 Bè í nna nè ditĩnnì, kényóu, kédeke, kéduute timùmmuntì Yesu berí ndè, ké kù cũũnko benitibè cuokè, kédóu nYesu ìikè.

20 Kè Yesu nwúó mbè tãmè ke dò nhò bo kù miékũnne, ké kù nàké ke dò: N da cĩemmu a yei.

21 Fadisĩẽbe nè ikuó wããbè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòo nàá mmie nke caàri Kuyie nyètìrì? We mbo na kécĩé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáà.

22 Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè miè mbotí?

23 Ɔnde í yóu nè deterè, m bo yĩmè n da cĩé nha yeinaa, kè m bo yĩmè íté kékété?

24 Dè né bo yiemme kè di banté ke dò Onitibire m̄ke muwērimú ketenkè ìnkè ke bo na kécĩé mmeyei m bo yĩ: Íté kétúóté a dóu kékò!

25 Kè kù p̄anke íté benitibè ìikè, kétúóté ku dóu, kénkũnti ke s̄antí Kuyie.

26 Kè dèe bè di bem̄ou, kè bèe dep̄e Kuyie nké nkù s̄antí, ke nàá nke tú: Ti yà yíe ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii

(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

27 Kè Yesu íté deborè kemp̄enké kényà odampòòc̄outiwè m̄ou kòo yètìrì tú Defii kòo kàri bè yietì tèè cĩètè dàmpòò kòo ò yu ke dò:

28 N tũnne! Kè Defii yóu dem̄ou kéíté kòò tũnne.

29 Dè kó dif̄nkùò kè Defii bénné tidiiti kényú Yesu kè bedampòòc̄outibè nè benitibè t̄abè péu kè bè nwē nke yo.

30 Kè dèe yonke Fadisĩẽbe nè ikuó wããbè kè bèe beke Yesu tanc̄òumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wēínè

bedàmpòòcòutíbè nè mufòmmu yeimu yembè kè di yo nke yǝ?

³¹ Kè Yesu bè tǝ́nné ke dò: Dè í tú bèè kǝ̀nti naati bèè waà nhotànti, bemuǝmbe bèè ò waà.

³² N yí kǝ̀tení ke bo yú bèè yǝmmè dò mbè wenni, n kǝ̀tení ke bo yú benitiyibe mbe kè bèe ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpeti

(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)

³³ Kè benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isǝã-Batiisi tancòumbè nè Fadisǝ́be kǝbe bou dinùù ke báá nKuyie nsǝ́à kàa kǝbe bie yo nke yǝ?

³⁴ Kè Yesu bè tǝ́nné ke dò: Onitì tòù dìi mǝnni o pokù o nǝpobè bo na kébou dinùù o bè bonè dìi mǝnnàà?

³⁵ De kó diyie kpaanímu kè bè bo deite wèè tòù o pokù, de mǝnni bè bo bou dinùù.

³⁶ Kè Yesu yíe ké bè nǝké nè dináanǝntírì ke dò: Bè ǝ́ í nkèété kuyaàpànkù kǝyá nkukótíkù ìnkè, kàa mè dǝ̀, a càrèmu kuyaàpànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótíkù.

³⁷ Bè ǝ́ í ncǝ́s mǝnaà mbémmè tidòuti kótì mieke, kàa mè dǝ̀ tidòuti bo pote kè mǝnaà ncake nè tidòuti demou.

³⁸ Mǝnaà mbémmè dò nkéncǝ̀s tidòuti pànti mieke nke.

³⁹ Omòù ǝ́ í ndó mǝnaà mbémmè ò yǝ dìi mǝnni mèè bi, ò ǝ́ yǝ mèè bi meè naati.

6

Yesu tancòumbè do kǝ́rimè mǝdibii

(Wénté Matie 12:1-8 nè Mariki 2:23-28)

1 Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu mpēnké dεpaa mmarè miεke, kòo tancòumbè nkāāte medibii nke cáá.

2 Kè Fadisiēβε mabèε beke Yesu ke d̀ò: Dè dòmmε kàa tancòumbè dò̀rri ikuó yete dè teom̀pùtè yìè?

3 Kè Yesu bè tḗnέ ke d̀ò: Di í kàa ndikònnì do pī nDafiti nè o k̀βε kòo dò̀ dèà?

4 Ó do tamè Kuyie ncīētè kétúóté pḕὲbè, nè o k̀βε kè bèε cááké, òmòu do í dò nkécááké bè, kè dè í tú ikuó nìùbè máàà?

5 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Onit̀bire dὲε baké teom̀pùtè.

Yesu do miεk̀unnεmè wèè bakù fāũ

(Wénté Matie 12:9-14 nè Mariki 3:1-6)

6 Teom̀pùtè tetè matè yìè kè Yesu ta kutíintouku ké mbè tiè, kòo nìtì m̀òu dè bo kòo bakù youku fāũ.

7 Kè Fadisiēβε nè ikuó wā̀bè, bèè do wanti bè bo yīmè kéwátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòo bo miεk̀unne dε kóo nìtì teom̀pùtè yìè.

8 Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fāũ nke d̀ò: Íté kécómmú dende benit̀ibè cuokè!

Kòo íté kécómmú.

9 Kè Yesu bè beke ke d̀ò: Ikuó yē nti d̀ò̀ mεsàà nnàa kè mεyεi nteom̀pùtè yìè? Ti dεεté onit̀aa, kè ti ò k̀ò?

10 Kè Yesu bè wénté bεm̀ou, kénáké wèè bakù fāũ nke d̀ò: Youte a bakù!

Kòo k̀u yòute, kè k̀u kpenke.

11 Kè dεε yonke Fadisiēβε nè ikuó wā̀bè mεdiè nkè bè mbékú bet̀bè bè yóó yīmè Yesu.

Yesu do tāātémè o tancòumbè tεpítè nè bèdébè

(Wénté Matie 10:1-4 nè Mariki 3:13-19)

12 Dε m̀onnì kè Yesu dεke dit̀arì ĩnkè kényié nke báá nKuyie.

13 Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kètããté tepítè nè bèdébè ké bè dɔ̀ò o tɔ̀rè.

14 Simɔ̀o ò do yu wè ke dò Pièri nè o nantè ãntidee nè Isaku nè Isãã nè Fidipu nè Batidemii,

15 nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee birɛ nè Simɔ̀o Sedɔ̀ti kó fɛnafɛ kou,

16 nè Sudi Isaku birɛ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

*Yesu do tièmmè benìtibè, ke miékùnkò bemuambe
(Wénté Matie 4:23-25)*

17 Kè bèe cúté kécómmú kubiriku o tancòumbè tikú dè nè benìtibè péu bèè bonní Sudee nè Sedisadɛmmu, Tiiri nè Sitɔ̀ɔ kó yehɛkè yèè tákénè dàmmèèrì.

18 Bè do kàtení ke bo keè ò nàámmè mme kòo bè miékùnne be mòmú, ke múnkee miékùnne yebókè ta bè.

19 Kè benìtibè bemu nwanti ke bo ò kàáké ke yé muwèrímu mamù yìènímè o miéke ke bè miékùnkò bemu.

*Yesu do tièmmè o tancòumbè ditãrì ìnkè
(Wénté Matie 5:1-12)*

20 Kè Yesu nwúó nho tancòumbè ké bè nàké ke dò: Dè nnaati díndi bèè tu beçìribè,

ke yé Kuyie nkpààtìyuu bomè díi kpéí!

21 Dè nnaati díndi dikònni bo bè,

ke yé di yóó dimè kénsànnè!

Dè nnaati díndi bèè kuò

ke yé di yóó dimè diwèi!

22 Dè ndi nnaati benìtibè bo ndi ní ndii mòmni ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpéi n kòbe ke dò ndi tú benitiyeibe.

23 Kè dè di tùòkení dìi m̀̀nnì dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keĩnkè. Mèè botí nku bè yembè do fěũmmè Kuyie mpāānāāntì náam̀̀bè.

24 Di né bo yà díndi tikpàti yembè, ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

25 Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè, ke yé dikònnì yóó di pĩmmè!
Di bo yà díndi bèè daú,

ke yé di yóó tamè meyeñcaàrìmè mieke kénkuò!

26 Di bo yà díndi benìtibè bemou sántí bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu bemáà Kuyie mpāānāāntì náam̀̀bè.

Ndónè di kpantídèntòbè

(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)

27 N né di náámmu díndi bèè n kèrímú ke tú: Ndónè di kpantídèntòbè, ndòarinè mesàà mbèè di níí.

28 Ndòarinè mesàà mbèè di dónè meyei, kémbáá nKuyie mbèè di fěũnko be kpéi.

29 Kòò m̀̀ou da bènte, benke we a baa tekù. Kòò m̀̀ou fiète a yaàbòrì dierì yóu kòo wènnénè di sàm̀̀pòrì.

30 Mpāā bèè kó dimàà da móú, kòò m̀̀ou t̀̀oté a kperè a báá dè nhò beke.

31 A d́́o bèè nda d̀̀òrimè, ndòarime betòbè.

32 Kè di d́́o bèè di d́́o máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke d́́omu bèè bè d́́o.

33 Kè di d̀̀òri mesàà mbèè di d̀̀òri bèmbè mesàà, di d̀̀òrìmè né cǎá nhòndè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke me ndòari.

34 Kè di penni idíítí bèè yóó di tǝnné máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tǔ nKuyie mbè múnkε pennimu bèè yóó bè tǝnné.

35 Petínkε ndónè di kprantídèntòbè ké mbè dòòri mesàà, kè bè di pènte idíítí di bá nkémú bè bo di tǝnnémè. Dè mǎnnì ndi di kó ticuuti yó ndεumè kéĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenkè nè kéĩnkè ku kó ibí ke yé kù dòòrimè bèè í kù tǔ nnè benitiyonkubε mesàà.

36 Nkuònnè ditòbè mesémme di cice Kuyie mè ndi kuò mmèè botí.

*Di bá mbekùnè ditòbè
(Wénté Matie 7:1-5)*

37 Di bá mbekùnè betòbè kè Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yí otòu cààrè, Kuyie nyàa bo yí di cààrè. Ncǝkònè ditòbè kè Kuyie ndi cǝé.

38 Mpǎännè kè Kuyie ndi pǎ, kù bo cǝó di yaàyòrè képié nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémme di bennénè tèè biètè nte betòbè.

39 Kè Yesu yíé ké bè nàké nè medonnimè miεke ke dò: Kuyǝnkù báá na kédεte kutεkù, kè kù dète kutεkù tì bo do tidé difòtìrì miεke.

40 Wèè bebíí ò í pǝéte wèè ò benkú, kòo me mbebíí ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

41 Dè dòmmε kàa wùó nkumúú kùù ā a kou nònfè miεke ke né í dake kumundóú kùù bo a kǝfe miεke ku kpéí.

42 A bo yíme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deite kumúú kùù pǎmmú a nònfè miεke kè kumundóú né pǎmmú a kǝfe miεke. Meyémme mèdémè yiè nfó,

keté kápánté kumundáú kùù pámú a nònfè mièkè
ke né na kédeite kumúú kùù bo a kou káfe mièkè.

*Bè ã̃ banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Mutie sààmù í pèí yebe sīnyè, musimmù me nyí
pèí yèsààyè.

⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í tōũ fikìè
be musamporimù ìnkè, bè me nyí tōũ fīnyĩ be mmu-
porimù ìnkè.

⁴⁵ Onìtì wèè mièkè wenni weè dòòri mesàà, kè
wèè mièkè í wenni kòò dòòri meyei, ke yé tìì bo onìtì
yèmmè mièkè, o nùù ti nnáámmè.

*Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)*

⁴⁶ Dè dòmmè kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í dōori n
di náá ntì?

⁴⁷ M bo di náké wèè kàtení m borè ke kémú n
náàntì ke dōori tì yèmmè ò dōnnè wè.

⁴⁸ Ò dōnnè onìtì nwe wèè dó kémaá tēcīètè, ke
damú, ke tū̀̀ke dipèrì, ke pū̀̀tè di ìnkè. Ketenkè
kuó mmenie ndi mōnni kè ikó mpíe, kè menie
nyènní ké ntè puoti bá tē í ndo, ke yé tē pū̀̀témè
dipèrì ìnkè.

⁴⁹ Wèè me nkémú n náàntì ke í dōori tì yèmmè
ò dōnnè wèè maá wènwè o cīètè dibiri ìnkè bá ò í
damú ke sōnté ke pū̀̀tè. Kè ketenkè kuó nkè ikó
mpíe nkè menie nyènní ké tē poté kè tē pānkè do
kèpōnte páíí.

7

*Yesu do mièkùnnemè ohā̀̀pā̀̀nkòtì kóo tōntì
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isā̀̀ 4:46-54)*

1 Yesu bè nàké dìi m̀ǹǹǹi de kó tináaànti kédeè kékote Kapennaummu.

2 Kòo ããp̀ònkòtì m̀òu kóo t̀ònti ò d́o wè mesàà nkòò mm̀ò nkè dè c̀èè mediè.

3 Kòo keè Yesu kpéi, kétõ nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo k̀òtení ḱemièk̀unne o kóo t̀ònti.

4 Kè bèe tuòke kébántè Yesu ke d̀ò: De kóo nìti d̀ò nha ò teennèmu,

5 ke yé ò d́ómè ti kó kubotí, kè weè ti maá kutííntouku.

6 Kè Yesu bè neinè. Bè t̀ònkò dìi m̀ǹǹǹi tec̀íètè kè behããp̀òmbè kóo kótì t̀ònní o népobè kè bèe nàké Yesu ke d̀ò: Okótì, ohããp̀ònkòtì tu a báá f̀éũ nhamáà, ò í t̀ùòke a bo tamè o c̀íètè.

7 Dèè te kòo í dàátì ke k̀òtení o m̀ómmuò nha borè. Ò tu á béi nha nùu máà kòo nkóo t̀òntii miété.

8 Ke tú ò màkemu bèè ò baké ke màke tihããp̀ònti ò baké tì kòò nàké kù ke yí: Kote! Kùu kote, kòò nàké kù ke yí: Kòtení! Kùu kòtení, kòo yí o kóo t̀òntii d̀òò dè, wèe dè d̀òò.

9 Kè Yesu keè de kó tináaànti ḱépènsirì behããp̀òmbè kóo kótì, ḱewéète kénáké dit̀ínni ke d̀ò: Bá Isidayeribe mièke m mu nyí yà onìti wèè n tá miè mbotí.

10 Behããp̀òmbè kóo kótì do tõ mbè wètoò dìi m̀ǹǹǹi tec̀íètè ḱénsó nho kóo t̀ònti miété.

Yesu duómme kòo kúpokù m̀òu birèe yánté

11 Kè Yesu nk̀òri diheì bè tu dì Nainni ke neínè o tancòumbè, kè dit̀ínni ò tũ.

12 Bè tatoo dìi m̀ǹǹǹi diheì, kòo kúpokù m̀òu màke denitidabirè demáà kè dè ku, kè diheì yembè ò neínè dit̀ínni kè bè k̀òri ke bo dè k̀unné.

13 Kè ti Yiè nYesu yà debire yõ kè mesémmèe ò pĩ nkòò ò nàké ke dò: Bá nkuò.

14 Ke tóonko kékááké kudéenkù, bèè to kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke dò: Dèdapùmbire íté mii me nyè!

15 Kòo cii íté kékari kénnaá nkè Yesu ò duó nho yõ.

16 Kè kufõwaá mbè pĩ mbemou kè bè nsánti Kuyie nke tú: Kuyie mpãánaantì náantò diewè kàtení ti cuokè, Kuyie nkuù dòò mesàà nku kó benitibè.

17 Kè de kó tináantì pité Sudee kó kutempè nkumou nè yehékè yèè dè tðké.

*Isãã-Batiisi do tãmmè o tancóumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

18 Kè Isãã-Batiisi tancóumbèe ti nhò nàké.

19 Kòo deite bèdébè kètõ nkè bè bo beke Yesu ke dò: Isãã-Batiisi tu tí da beke ke dò:

20 Fõò tu wèè dò nkékàtenáà yáà ò kpaaní?

21 Ke só nYesu miékunko bemuambe péu, tikõnyonkuti yembè, nè yebøkè ta bè, ke wéinko tiyũõnti péu.

22 Kè Yesu bè nàké ke dò: Kàtenè kénáké Isãã di yà dè nè di kèè ti, tiyũõnti wénni kè yekpìè ncènti séi, kè yekùò mmierí, kè yewũò nkèu, kè becírìbè yánni, kè besĩntìbè kèu Tináansààti.

23 Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidĩntàri.

24 Isãã do tã mbè kò ndii mòmni kè Yesu nnáa mbenitibè Isãã kpéi ke tú: Di do kàte kèyà ba dikpáa cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà?

25 Kè mèè dake di né kàte ke yà ba? Onitì wèè dàátì tiyaàsààtàà? Tiyaàsààti yembè ð mbo sikpààticéí mièke nke.

26 Yáa di kòte ke yà Kuyie mpāānāāntì nāāntò nwe? N né di nāámmu ke tú ò pēētému Kuyie mpāānāāntì nāāntò.

27 Isāā kpéí nke tì wārimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo tǎntì wèè yóó niité kētūnte a ce.

28 N di nāá mmómmu nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òmòu mu nyí buoté wèè pēēté Isāā, nè memme wèè tu osānpòu Kuyie nkprààtiyuu miēke, kòo de u koò pēēté.

29 Bèè kó dimàà do kèè Isāā nāámmè kétaunnè bedāmpòòcòutibè bè do bantému Kuyie ndòòrimè kù bēi nti kè deè nte kè bèe duó nkè Isāā bè ānné bàtémmù.

30 Bá Fadisiēbe nè ikuó wāābè bembē í nyie nkòo bè ānné bàtémmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dónè mèè sàà.

31 Kè Yesu dà: M bo donnènè ba di mmònni kó benitibè?

32 M bo yī bè dònne ibí ìì kàri yaàrè ke nāá nyitei ke tú: Ti di eé fetārifē bá di í áá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè.

33 Isāā kòtenímè ò í yo nhò me nyí yō mmēnaà, kè di tú dibòò bo o miēke.

34 Kè Onitibire kòtení ke yo nke yō mmēnaà, kè di yē nho tú odiitì, kunaāyāākù, ke dápúnè bedāmpòòcòutibè nè di tú bè benitiyēibe.

35 Bèè yie nKuyie bembē bantému Kuyie nciimè ke dōori kù bēi nti.

Onitipòkù wèè do còu nYesu yuu tùdààrí

36 Kè Fadisiē mōu yú Yesu kè bè bo di o cīētè, kè Yesu kòte kè bè nkari ke yo.

37 Kè de kó dihéi kóo nitipòkù mōu wèè dōuti dōutinè benitidaabèe kèè Fadisiē mōu yumè Yesu kè

bè yo, nkétúóté dimátidénni péiri kè tùdààri píéké di miéke,

³⁸ kékote kécómú Yesu fǎnkúò ke kuò nkè tinǎnniétii dúóké Yesu naàcèi, kòo nínkú ké sì ùté nè o yùtì, ké sì yǎare tùdààrí ké sì waare.

³⁹ Fadisīē wèè yu Yesu ò dè yà dìi mǎnni, nè o yèmmè miéke ke dǎ: Kè we nnìtì mènke do ntú Kuyie mpǎānǎāntì nǎāntò nwe, ò na nyému wèè nitipòkù mè nhò kǎá nhò tu wè.

⁴⁰ Kè Yesu ò nǎké ke dǎ: Simǎǎ m mǎke tìmatì nti ke bo da nǎké. Kòo ò tǎǎné ke dǎ: Bèi nhokótì.

⁴¹ Kè Yesu dǎ: Benìtibè bèdébè beè do mǎkenè òmǎu dibànni, kè yiè nní ndò kòò yietí mǎdítìbii nsikǎusìnnùmmù (500), otǎu sipísìnnùmmù.

⁴² Be mǎu í nna kòò yietí kòo bè cǎé nké bè pǎ de kó idiítì, bedé memme, be we ndò nké nhò dǎ mediè?

⁴³ Kè Simǎǎ ò tǎǎné ke dǎ: N yèmmè dò mbè pǎ wè idiítì dieyi. Kè Yesu dǎ: A tǎǎné kè dè wenni.

⁴⁴ Kébenke onitipòkù ke dǎ: A wúó nwe nni-tipòkǎà? N ta a cǎètè bá a í n duó mmenie nkè m bo dúté n naàcèi kè wenwe me nsì dúté nè o nǎnnièti ke sì ùténè o yùtì.

⁴⁵ A í n co ke nh ǎrí, nè n tannímè wenwe baa wǎàrìmu n naàcèi.

⁴⁶ A í còú mmekùò n yuu ìnkè kè wenwe còú ntùdààrí n naàcèi.

⁴⁷ Dèè kpéi nte kè n da nǎa nke tú: Nh ò cǎémmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè cǎé nwè sámǎpó ò ǎǎ benke sámǎpó nwe ò dómè wèè ò cǎé.

⁴⁸ De mǎnni kè Yesu nǎké onitipòkù ke dǎ: N da cǎémmu a yei.

49 Nè bè bè kàri ke yo nkè bè nnáá bemáà ke tú:
Wenninwe yie nwèè dàátí ke cǐé mmeyei?

50 Kè Yesu náké onitipòkù ke dò: A tákùmè da
deetému, kote kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináaṅsààti

1 Kè Yesu ícenti yehékè nè sihekésí ke náante
Tináaṅsààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke neínè o
tancóumbè tepíitè nè bèdébè,

2 nè benitipòbè mabè yebòkè do ta bè kòo yè bèti,
ké bè miékunnè be mòmú, bèè kóò mǎu tu Maari
Makitadaa eì kou, yebòkè yèyiekè do ta wè kè Yesu
yè bèti.

3 Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù
nè Susanni nè betòbè péu, bèè do pǎã mbe kperè ke
teénnè Yesu nè o tancóumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináaṅhāntíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

4 Dyiè mari kè benitibèè yènní yehékè yehékè ke tǐ
nYesu borè ditǐnni kòo mbè náánnè yenáaṅhāntiyè
ke tú:

5 Oniti mǎu wèè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù
kè medibii mmamèè do kuce ñnkè kè bè mmè nàù kè
sinǎ kǎtení ké mè di.

6 Kè metēmèè do fekũũfe ñnkè kényènní kékpeío ke
yé mè í pètémè kbooku.

7 Kè medibii ntēmèè do ipo mieke kényènní kè ipoo
mè éũté.

8 Kè metēmèè do ketenkè wenni dè kékóté kèpèité
mèbii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè
mòke yeto ke bo keè wèè keè.

*Yesu do náá mmùù kpéi yenáaṅhāntíyè
(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)*

⁹ Kè Yesu tancóumbèè ò beke de kó dináaṅhāntírì tu mù.

¹⁰ Kòo bè tēñné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómmu mecìi nkè di bo yíṣṣé ku kpààtiyuu kpeti tìi sàri, bembè biè m bè náánnè yenáaṅhāntíyè nyè:

Kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté.

*Yesu wénkùnnemè wèè yau tidibotì o kó tináaṅtì
(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)*

¹¹ Ntenè de kó dináaṅhāntírì benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáaṅtì nti,

¹² kè kuce ñnkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè ã ã keè Kuyie nnáaṅtì kè dibòò katení, ké tì dèite be yèmmè mièke, bè yàà bo ti yie mmèè kpéi nkè Kuyie mbè deṣṣé.

¹³ Fekūūfe medibii ndo fèè ñnkè tu benitibè bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì ke pānkèe tì cōuté nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fiíkú be yèmmè mièke kémōnte. Kè mēháárìmè tūòkení bè pānkèe bútiné Kuyie.

¹⁴ Tipotì medibii ndo tìi mièke tú bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì, ke né yóu kè mēborime kó iyēntotì nè tikpàtì kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè mièke, ké tì èüté, bá tì í nna kēpēité yebe kè yèe bi.

¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè ã ã keè bèmbè Kuyie nnáaṅtì, ké tì cōuté nè meyèmmè mēmáà, kè be borime níwenni kè bè nwéèrì kēpēité yebe.

*Yesu dōnnēnēmè o kōbe fitírè
(Wénté Mariki 4:21-25)*

16 Kè Yesu dò: Bè ɔ̃ í ncóu nfitírè ké dè tàa nteçètè miêke yoo bèe dè Ìhné mutɛĩ fũã, bè ɔ̃ dè nùhné febaafe nfe, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku.

17 Kè yé òmarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

18 Daatenè mesàà ndi yo tì náàntì kpéí, ke yé wèè màke bè yóó we nyíé kòo dàke mɔɔte, kè wèè kpa bèe fietè desámprávè o yèmmè dò nhò màke dè.

*Yesu yɔ nè o neí bè do dómè kòò yà
(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)*

19 Yesu yɔ nè o neí kè bèe kɔtení kéndó kòò yà, bè í nna nè ditinnì koò yà.

20 Kè bèe náké Yesu ke dò: A yɔ nè a neí bè bo ditowàà ke dó ke da yà.

21 Kè Yesu bè tɛhné ke dò: Bèè kèmmú Kuyie nnáàntì ke dɔori tì yèmmè beè tu n yɔ nè n neí.

*Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú
(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)*

22 Diyíè marì Yesu nè o tancóumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè nàké ke dò: Ti sénténè menie nyáà.

Kè bèe kété

23 kénsenti kè Yesu yè nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makùu íténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédùu.

24 Kè Yesu tancóumbèe ò ènte ke dò: Okòtì, ti yóó dùmù!

Kè Yesu ente kèpéí nkuyaakù nè yenéfinfirè kè dè dò béu.

25 Kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di í tá?

Kè kufɔwaá mbè pĩ, kè dè bè di, kè bè mbékú betɔbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè meniè nkè dè yìé nhò yē mmù?

Yesu miékùnnemè yebàkè ta wè

(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèè sénté Sedasaa kɔbe kó dihei dii weti Kadidee.

²⁷ Yesu cùténí dii m̀nni kudabekù kè dihei kòò niti m̀ou kéténi ké nhò weti kè yebàkè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààti, ò í taà teciētè, ke ā ifōti miēke.

²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìikè ke d̀: Ti kpeti dòmmè mí nnè f́ nKuyie nkùù baké ketenkè nè kéĩnkè ku bire? N da báammu, a bá n f́ũ.

²⁹ Ke yé Yesu do di péimmè ke d̀: Yè oniti yie mmiēke f́ ndibə̀! De kó dibə̀ do ò ta nè dim̀nni ndi, kè bè ní bou o n̄u mēf̄imme o naàcèi timáti, kòo dè t̄ũ, kè dii ò tanné dikpáà.

³⁰ Kè Yesu ò beke ke d̀: A yètiri tú ba? Kòo d̀: N yètiri tu: Kusũkù. Yebàkè kusũkù kuù do ò ta.

³¹ Kè yèè bántè Yesu ke d̀: A báá ti tanné dif̀̀tiri cūmpuri.

³² Ke ś nkuf̀̀nk̀̀c̄nku makù bo dit̄ari ĩnkè ke diiti kè yebàkèè bántè Yesu ke d̀ wèè yóu kè yèè k̄te kéta de kó kuf̀̀nk̀̀c̄nku. Kè Yesu d̀ yèè k̄te.

³³ Kè yebàkèè yè de kóo niti miēke, kéta kuf̀̀nk̀̀c̄nku kè kùu coké kécùténí dit̄ari kéd̄iu meniè.

³⁴ Bèè do yè c̄mmú kè bèè coké kék̄te kénáké dihei kɔbe nè depaa nkɔbe.

³⁵ Kè bèè k̄te ke bo yà dèè d̀̀. Bè t̀̀̀koo dii m̀nni ḱyà oniti yebàkè yè wèè miēke, kòo k̀ari Yesu borè,

ke dáátí tiyààti, kòo yèmmè wenke páíí kè kufōwáá mbè pī.

³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dàà, kè bèe náké bèè kòtení, dè wūōké mèè botí kòo nìti yebòkè ta wè miété.

³⁷ De m̀nnì kè Sedasaa kó ketenkè kòbe bemouu wènné ditĩnnì kébántè Yesu ke d̀ wèe yè be tenké, ke yé kufōwáá mbè pīmmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti,

³⁸ kòo nìti yebòkè yè wèe ò bántè ke d̀ ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kòò nàké ke d̀:

³⁹ Kò nha c̄tè kénáké Kuyie nda d̀ d̀ d̀.

Kè wèe nìti kòte kénáantoo diheì dimou Yesu ò d̀ d̀ d̀.

Yesu mièk̀nnemè Saiduusi bire nè onitipòkù wèe m̀ ntiyònti

(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

⁴⁰ Kè Yesu nwētini Kadidee ke s̄ nditĩnnì ò bàa, kòò còuté.

⁴¹ Kè kutiintouku kóo kótì m̀ou bè tu wè Saiduusi tuakeni, ke nínkóo Yesu ìkè kòò bántè ke d̀: Kòtení n c̄tè.

⁴² Ke yé ò do m̀kemè desap̀umbire dèamáà ndi, kè dè m̀ke yebie ntepiítè nè yèdèè, ke m̀ nkè dè c̄éè, kè dè duúnne mukũ.

Kè Yesu nkari, ke ditĩnnì ò murí koò éũ tip̀ti timou.

⁴³ Kòo nitipòkù m̀ou dè bo, ke m̀ ntiyònti yebie ntepiítè nè yèdèè, bá tì í commu, kòò kòri bédòd̀tòribè borè ke càke o díítì imou, be m̀ou me nyí na koò mièk̀nne.

⁴⁴ Kòo kétèní Yesu f̀nkúò bíékè ke káákè o yaàbòri mànkù, kòo yònti p̀nkèe cómmú.

45 Kè Yesu beke ke dò: We nni nkàáké?

Bemou kè bè nyetírí ke tú be í yé, kè Pieri dò: Okóti, ditĩnni dii da murí ke da éũ.

46 Kè Yesu dò: Onitì n kàákému, muwèrímu mamù muù yè m mieke.

47 Kòo nitipòkù nsó nYesu banté, kòo katení, kòo kònti au, kòo nínkóo o také, kébéi mbenitibè bemou iikè mùù kpéi nte kòo ò kàáké nè ò pàanke mietéme.

48 Kè Yesu ò nàké ke dò: N kóo sapàa a tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

49 Yesu kpaá ke me nnáa nkòo niti mǎu boní Saiduusi cǐtè, ke tuakení, kòo nàké ke dò: A sapumbire kumu, ténke bá nkáonnè Okóti.

50 Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke dò: Bá nyǐkù n tá mǎa ò yóo mietému.

51 Ò tǔake dii mǎnni tǎcǐtè ke í nyie nkòo mǎu bo ò neinnè kǎta kè dè í tú Pieri nè Isaku nè Isǎa nè debire cice nè de yǎ be sǎa.

52 Benitibè bemou do kuǎmmu debire kǐũ, nkè Yesu bè nàké ke dò: Bá nkuǎnnè debire í kú, dè yè nke duómu.

53 Kè bè nhò daú ke yé bè yémèmu ke dò ndebire ku.

54 Kè Yesu pǐ ndebire nǔtè kǎpéi nke dò: M bire íté!

55 Dende bǎmbà nkè debiree foute kǎité, kè Yesu dò bèe dè duó kè dèe di.

56 Kè dèe di debire yembè, kè Yesu bè cau nkè dò bè báa náké òmǎu dèe dǎd.

9

*Yesu tōmmè o tancòumbè ké bè duó muwērímú
(Wénté Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi nho tancòumbè tepíítè nè bèdébè ké bè duó mmuwērímú ké bè bo mbeti yebokè yemou, ke miékùngo bemuɔmbe,

² ké bè tō, nkè bè bo nnáante Kuyie nkpràatiyuu kpeti, ke miékùngo bemuɔmbe,

³ ké bè nàké ke dò: Di bá ntò dèmarè, bá kupàati yoo kudòukù yoo mudii yoo idíítí, òmòu bá ntò yeyaàbòrè yèdéè.

⁴ Kè bè di còutè tèè cǐtètè, di nte mbo ke yàa íténè de kó dihei.

⁵ Kè bè di yete dìi èi di kpáátè di nacètáá nke íté, kè dèe benke bè cààrèmè.

⁶ Kè bèe kote kéncenti yehèkè yemou ke náante Tináansààti ke miékùngo bemuɔmbe tipíiti timou.

*Yesu do dɔɔrimè tidietì kè dèe di Edɔti
(Wénté Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)*

⁷ Kè Edɔti Tetidaki, Kadidee kóo kpààtii keè dèè dòòri kè dèe ò di ke yé bèmabè do túmè Isāā-Batiisi weè yānté.

⁸ Kè betɔbè tu: Edii weè wètèní. Kè betɔbè tu: Kuyie mpāānāānti náambè dimònni kòbe kóò mòu weè yānté.

⁹ Kè Edɔti dò: N duó nkè bè feúté Isāā kè we nné nwe n wètè ke yo kè bè nàa nwèè kpéí?

Kòo nwanti ke bo ò yà.

*Yesu dààmè tidietì nè pèèbè bènùmmù nè siyĩ sidési
(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Isāā 6:1-14)*

10 Kè Yesu tǝrèe wētení kóò nàké yè dǝò dèè kó dimàà, kè bèe nei kékentóo dihei bè tu dì Betisaidaa di bíékè.

11 Kè ditǝnni ò yà kóò tǝnne, kè Yesu bè cǝuté ké mbè nàá nKuyie nkprààtiyuu kpeti, ke miékunko bèè mǝ.

12 Diyiè yǝnné diì mǝnni kè Yesu tancǝumbè tǝpíitè nè bèdébèe tǝónnì o borè kóò nàké ke dǝ: Cíe mbenitibè kè bèe kǝte kèwammú mudii, nè yedúò, ke yé ti bomè die ndikpàà miéke bá dèmarè í bo.

13 Kè Yesu bè tǝǝné ke dǝ: Díndi di mǝmmǝmbe duónnè be kè bèe di. Kè bè dǝ: Ti mǝke pǝèbè bènǝmmù ndi nè siyǝ sǝdésì mǝá! Yáà tí kǝte kédonténimu kédúó nkunìiti kuu?

14 (De kó benitibè do bo mbo sikǝupísǝnǝmmù (5000)). Kè Yesu nàké o tancǝumbè ke dǝ: Kannenè be sipísǝnǝmmù sǝnǝmmù.

15 Kòo tancǝumbèe yie nké bè kǝnne bemǝu,

16 kè Yesu túóté pǝèbè bènǝmmù nè siyǝ sǝdésì, ke bǝúté keǝnkè, késǝnte Kuyie ké bè wérí kédúó nho tancǝumbè, kè bèe totí benitibè.

17 Kè bèe cááké bemǝu kénsǝnnè, kè dèe súó nképie nyemǝmmùyákè tǝpíitè nè yèdèé kè bèe tǝ.

Pieri nàkémè Yesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-19 nè Mariki 8:27-29)

18 Diyiè mari kè Yesu mbáá nKuyie nhomáà borè, kòo tancǝumbèe kǝtoo kòo bè beke ke dǝ: Benitibè yǝ n tú we?

19 Kè bèe ò tǝǝné ke dǝ: Bèmabè yǝ nha tú Isǝã-Batiisi, kè betǝbè yǝ nha tú Edii, kè betǝbè yǝ nha tú Kuyie mpǝǝnǝǝnti náambè dimǝnni kǝbe kóò mǝu ke yǝnté.

20 Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi tá, di yē n tú we? Kè Pierii ò tēnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnní wè.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)*

21 Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báá yie nké ti nàké òmòù.

22 Kè yíe ke dò: Onitìbire dò nkéféũtému mediè, kè Kuyie ncìētè kó bekótíbè nè ikuó nìùbè kó bekótíbè nè ikuó wāābè kè bèè ò yete kòò kùò, diyie tǎānni yie kòò yánté,

23 kédeè ké bè nàké bəmou ke dò: Kè wèè dó ké n tūnne wèè bútinné omáà kéntò o dapāātí yewe yemou ke n tū.

24 Kè yé wèè bo ndó kédeeté o fòmму ò yóó mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fòmму n kpéí kòò mù deeté.

25 Kutenkù kuù nkperere bo dǎò ba onitì kénsa kòò dè mǎke demou ke né càke omáà yoo ò fétinne o fòmму.

26 Wèè bo nni mmàkenè mí nhonitìbire ifei m múnke bo nhò mǎkenè ifei m bo nwētini dīi yie nè tikpeti nè n cice kpeti ke neínnè Kuyie ntǎrè.

27 N di náá mmómmuò nwe díndi bèè bo diè ndi kó bəmabè yó nkpaá fòmму kéyà Kuyie nkpaàtìyuu.

*Yesu kǎnti cèètemè
(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)*

28 Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mmàke yewe yèni mè ndòmmè kòò yú Pieri nè Isāā nè Isaku, kè bèè deke ditāri mari ñnkè ke bo bántè Kuyie.

29 Ò báá ndiì mǎnni Kuyie nkòò ìkèe ceete kòò yààtìi peike kémietè.

30 Kè bè nyóó daatení káyà benìtìbè bèdébè, Mòyiisi nè Edii kè bè ò nàánnè.

31 Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò nàá nhò yóó kú mèè botí Sedisademma.

32 Pieri nè o népobè bè do yè nkéduómu kénhenniní káyà Yesu kó tikpeti nè benìtìbè bèdébè bèè do ò còmúnè.

33 Edii nè Mòyiisi, bè ité dii mònni kè Pierii náké Yesu ke dò: Dè wennimu ke dò ntí mbo dié, ti bo dọ̀d titouti titā̀ti, f́ nkumáà, Mòyiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í yé ò nàá nke tú mù).

34 Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetiri marii katení ké bè dàtinné, kè kufōwáá mpí nYesu tancóumbè bè yà dii mònni diwetiri bè dàtinnémè.

35 Kè metammè mamèe yènní diwetiri miéke ke tú: Yie nweè tu m biré n tā̀tè dè, nyíènnè o kpeti.

36 Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu weè máà dè kpaá. De kó yewe miéke kè Yesu tancóumbè ndò yúóó bè í nnàké òmòu bè yà dè.

Yesu tancóumbè do yī̀kémè dibò̀

(Wénté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)

37 Kè dèe wenté kè bè ncutiní ditā̀ri, kè ditīnni dierri katení kéco Yesu.

38 Kòo mṑu kuónko ditīnni cuokè ke dò: Okóti, daate m biré kpéi! N dè m̀̀ke demáà ndi,

39 kè dibò̀ marii ò̀ dè pī̀ nkè dè nwúótí, kè di dè kpékíi, kè tinóntṑpù̀tì yìè dè nù̀, bá di báá cā̀rike kéíté, kényiti ke dè f́̀m̀mediè.

40 Kè m bántè a tancóumbè ke yè mbèe di bèti kè bè yī̀ke.

41 Kè Yesu b́ei nke d̀: Itookperí yembè d́ndi b̀è d̀òrri meyei, m̀i yó nh̃ ke di bonàà? M̀i yó nh̃ ke di t̀aà? K̀otenni die nha bire.

42 Debire t̀ònní d̀i m̀nni Yesu borè, k̀è dibòò d̀è b̀, nké ndè kpékíi, k̀è Yesu péi ndibòò k̀è d̀i yè, k̀òo miék̀unne debire k̀é d̀è duó nde cice.

43 K̀è d̀èe di benitibè bemou, b̀è yàmè Kuyie nkpeh̀nimè.

*Yesu do ỳè kénákémè b̀è yóó ò k̀umè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)*

Bá wè k̀òo nwúó nYesu d̀ò d̀è, k̀òo náké o tanc̀umbè ke d̀:

44 Mp̀innè mesàà n yóó m̀è ndi náké t̀i náànti: B̀è bo f̀íté Onitibire.

45 B̀è m̀e nyí mbanté de k̀ó tináànti tú mù, t̀i do s̀rimu k̀è deè nte k̀è b̀è í ntì banté, b̀è m̀e nyí ndàátí ke beké Yesu.

*Yesu tanc̀umbè nennimè tikóti kpéi
(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)*

46 K̀è Yesu tanc̀umbèe íté tineitì nè betobè ke bo yà be mièke wèè de.

47 K̀è Yesu banté be yèmmè kédetení debire k̀écónné o také k̀é b̀è nàké ke d̀:

48 Wèè bo c̀outé debire die n kpéi, ò c̀outé mínwe, k̀è wèè n c̀outé, ò c̀outému wèè n t̀nní, ke ỳé wèè tu o sámpòu di cuokè weè de ke d̀i p̀èté.

*Wèè b̀èti yebòkè nè Yesu yètiri
(Wénté Mariki 9:38-40)*

49 K̀è Isāā náké Yesu ke d̀: Okóti ti yà òmòu nwe k̀òò b̀èti yebòkè nè a yètiri k̀è ti ò bàa, ke ỳé ò í ti wèh̀nimè.

50 K̀è Yesu ò t̀énné ke d̀: Di na bá nhò bàa ke ỳé wèè í yete di kpeti ò di wèh̀nimèmu.

Sammarii kɔbe yetemè Yesu

51 Dè tɔ́tɛ̀ dìi m̀ǹǹǹi Yesu bo dekemè keĩnkè, kòo ité nè dikɔ̀m̀b̀ù̀d̀ kénkɔ̀ri Sedisadɛmmu,

52 kɛ̀tɔ̀ m̀b̀enitibè kè b̀èè kɔ̀tɛ Sammarii kó diheì mari ke bo tũntɛ̀ ò yóó báté dè.

53 Sammarii kɔbe me nyí nhò yie nhò k̀ari m̀èè kprí Sedisadɛmmu.

54 Yesu tancòumbè Isaku nè Isãã bè dè yà dìi m̀ǹǹǹi ke náké Yesu ke d̀: Ti Yiè nha d́ kè ti duó nkè muhãã ncúténí keĩnkè kè bè kùòà?

55 Kè Yesu wẽ̀tɛ̀ kè bè kpannè ke d̀: Di í yé meyèmmè m̀èè di tɔ̀ kè di náá m̀m̀m̀m̀.

56 Onitibire í k̀tení ke bo kuɔ benitibè, dè k̀tení ke bo bè deetému. Ò bè náké m̀m̀m̀m̀ kédèè kè b̀èè kɔ̀tɛ diheì teri.

Yesu nàkémè bèè d́ kòò tũnnɛ̀ bè d̀ò nkòò tũnnɛ̀ m̀èè botí

(Wénté Matie 8:19-22)

57 Bè kɛ̀tɛ̀ dìi m̀ǹǹǹi kòo m̀òu náké Yesu ke d̀: N yóó nda tũmmu tipítì tim̀òu a k̀ari kèè bíékè.

58 Kè Yesu ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Ihãnkè m̀akemu i f̀ti, kè sinɔ̀ m̀àke tiyĩ̀ntì, Onitibire me nyí m̀àke dè bo duó dè kéom̀pè.

59 Ke náké otòu ke d̀: N tũnnè. Kòo ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Okóti, yóu kè m̀ mu nkɔ̀tɛ kékũnnè n cice kédèè.

60 Kè Yesu ò t̀ɛ̀ǹné ke d̀: Yóu kè becíribèè nkũri becíribè, kè f̀ nkɔ̀tɛ kénáké Kuyie nkprààtiyuu kpeti.

61 Kòo t̀òu m̀únkɛ̀e b́i nke d̀: Okóti n yó nda tũmmu né yóu kè n kò nkécau n cĩtè kɔbe.

62 Kè Yesu ò náké ke d̀: Wèè dùnè dinaakãã ke wẽ̀ke o f̀nkúò de yiè mbáá na kèpĩ nkuyie nkprààtiyuu kó mutõmmú.

10

Yesu tōmmè o tōmbè sipísìyiekè

(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

¹ Kè Yesu yíe kètāāté o kó betōmbè sipísìyiekè ké bè tō mbèdébè débè yehékè yeməu miəke nè tipîti timəu o mómmuə nhò do dò nkékəte kè,

² ké bè nàké ke dò: Tidiiti bimu mediè kè ti dèibè né kēñnì, bántènè kupaku yiè nkòo duənnì betōmbè kè bèe dei o diiti.

³ Kətenè, di dò nyipe nyi kè n di tũš nyekpamaà mmiəke.

⁴ Di bá ntə idíítí, di bá ntə kudəukù, di bá nnie tinèùti, di báá cómmú kuce kédəu nhòməu.

⁵ Kè di tati tètè cīètè, di dò: Kunaatí ndi bonè!

⁶ Kòo məu bo de kó tecīètè ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòo məu me nyí bo, kùu wētení di ìnkè.

⁷ Dí mbo de kó tecīètè ke yo nke yə mbè di duó ndè, otənti nè o təndiiti nti, di bá nsəoti səoti sicēĩ.

⁸ Kè di ta dii èi kè bè di cəuté ke di duə ndè dí ñyo,

⁹ kəmmiekunko bəmuəmbə ke náá nde kó dihei yembè Kuyie nkpààtiyuu təónnìmə.

¹⁰ Kè di ta dihei marì kè bè í di cəuté, di yè kécómmú de kó dihei ice,

¹¹ kékpááté de kó dihei kó mutáá mmùù dāri di naàcèi, ke né bè nàké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkpààtiyuu təónnìmu.

¹² N di náámmu Kuyie mbeənti yiè, Sodəmmu èi kəbe kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó dihei kəbe kpəti.

Yehékè yèè yete Yesu

(Wénté Matie 11:20-24)

¹³ Di bo yà díndi Korasēē kəbe nè Betisaidaa kəbe, ke yé tidietì n dòò di di cie, kè n do ntì dòò Tiiri

nè Sitṣṣ miεke nke bè na ndàátí tifòòtòntì, ke pe mmutápeí nnè dimònnì ke benke bè cèetemè.

14 Dεε kpéí nte Kuyie mbeéntì yìè, Tiiri nè Sitṣṣ ekè kàke kó tiyēīti bo nkēñnìnè di kpεti.

15 Díndi Kapennaummu kàβε di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkēñkàa? Bìtì. Kù bo di cūñnì ké di tanné kudònkù miεke.

16 Kε Yesu yíé kénáké o tōmbè ke dò: Kε wèè yie ndi kpεti ò yie mmù kpεti, kε wèè di yetε ò yetε mínwe, wèè n yetε kòò yetε wèè n tōnní.

Yesu tōmbè sipísìyiekè ò nàkémè bè pī mmèè boti mutōmmú

17 Kε Yesu tōmbèε wēténí nè diwèì ke dò: Ti Yiè, ti ṣṣ pεε nyebòkè nè a yètìrì kε yεε cokému.

18 Kε Yesu bè tēñhé ke dò: N do wúómmu dibòò dotinímè keñkè tewàtè tēmè.

19 N di duómmu muwērímú kε di bo nnaù iwààkε nè inaá nképònte dibòò wērímú mumòu, bá dèmarè báá di dòò mεyεi.

20 Dè bá ndi naati yebòkè di cokùmè, dè pètìnke ndi naati di yètè wàri mèè kpéí nkēñkè.

*Kuyie mbenkemè besàmpóbè dèè sòri
(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)*

21 Dε mònnì kε Muyaánsààmùu píε nYesu kòò sànte Kuyie nke dò: N da sántí n cice Kuyie nfó nwèè baké keñkè nè ketenkè, a sònnε mèè kpéí ntimómmònti mεcìì nyembè, nè mεyīétímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice fṣṣ mè dó ke mè tãáté.

22 Ò dèè mεmmε ke dò: N Cice n duómmu demòu, òmòu í yé debire kε dè í tú dε Cice, òmòu mε nyí yé

debirɛ Cice kè dè í tú debirɛ nè debirɛ dó kébenke bè de Cice.

²³ Kòo deè kèwénté o tancòumbè, kè bè nàké bemàà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwùó ndè.

²⁴ N di náámmu Kuyie mpāānāāntì náāmbè péu nè bekpààtìbè péu do dómu káyà di mè nwùó ndè bá bè í dè yà, bè do dómu kèkèè di me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu tēñné tì ikuó wāābè kóò kóti
(*Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31*)

²⁵ Kè ikuó wāābè kóò kóti mǎu ndó kédíí nYesu kéíté kóò beke ke dò: Okóti n dō nkédǎǎ ba kèpété mufòmmu mùù bo sǎǎ?

²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Tì wǎri ikuó mièke ke yē mba? A ti kàa nkè tì tú ba?

²⁷ Kè de kóo nìtì ò tēñné ke dò: Tì wǎri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memǎu nè a wēñnì dimǎu, nè a wērímú mumǎu nè a ciì mmemǎu kéndó a kou tǎu a dó mèè botí amáà.

²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēñné kè dè wenni, ñdǎari memme a yó nfòumu.

²⁹ Kè ikuó wāābè kóò kóti ndó kébenke ò dǎǎrimè Kuyie ndó dè, kèbeke Yesu ke dò: We ntú n kou tǎu?

³⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Onìtì mǎu weè do yènnì Sedisademmu kénkǎri Sedikoo, kè beyóóbèè ò dinté kédúkú kòò ndò nhò kú, kè bèe fietè o kperè kóò dǎunko kèpēēté.

³¹ Kè dè mmānnè ikuó nìtì mǎu dè kèrínimè kóò yà kèpéè nkèpēēté.

³² Kè Defii botí kou mǎu nkéríní kétuǎkení o borè kóò yà kèpéè nkèpēēté.

³³ Kè Sammarii èi kou mǎu weè né nkǎri kupǎǎkù kénkéríní kóò yà kè mesémmèè ò pī mmèdiè.

34 Kòò kàtoò o borè, kékúú o muo nkéwaare mekùò nnè menaà mbè tu mè diféè nkéboú kédèe kòò kànnè o sãmmarímú ìnkè, kòò kàtenè tepòòcīètè kényiè nkoò tàà.

35 Kè dèe wenté kòò deite medítibii mmèdémè kédúú nwèè bàà tepòòcīètè ke dò: Ntaànnè we, kè ì dònté, kàa yìé, m bo nwētini ke da yietí.

36 Kè Yesu deè kòò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóóbè me mpuotí wè kou tú we betāāti memme?

37 Kè ikuú wāābè kòò kótii ò tēñné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kote kédòò me botí.

Mariti cōutémè Yesu o cīètè

38 Yesu nè o tancòumbè kè bè nkérí kétuàke dihei mari, kòò nitipòkù mōù ò cōuté o cīètè kòò yètiri tu Mariti,

39 kòò nantè bo kè bè tè tu Maari, kè tēe kàtoò kénkari ti Yiè nYesu borè ke kémúú o náānti.

40 Kè Mariti nharinè mudibénnimú kényitini kébéi nke dò: Okóti dè wenni m bo mpīmmè mutōmmú m máà kè n nantè kàri a boràà? Duó nkòò íténí ké n teennè.

41 Kè ti Yiè nYesu ò tēñné ke dò: Mariti a yīèkùmu ke arì dèmarè péu kpéí.

42 Dèmarè máà dèè tu desààrè, Maari wèè tāāté dèè wenni, bè í yóó fietè dè.

11

Yesu yē nti mbáá mmèè botí Kuyie

(Wénté Matie 6:9-13, 7:7-11)

¹ Diyie mari kè Yesu mbáá nKuyie dibòrì mari, ò dèè dìì mōnni kòò tancòumbè kòò mōù ò beke ke dò:

N Yiè, nti tié nti bo mbáá m'è botí Kuyie nkéndònnè
Isāā tiém̄mè o kòbè.

² Kè Yesu bè nàkè ke dò: Kè di ní báá nKuyie ndi
dò:

Ti cice!

A dò mpáíí nwe,

yóu kè benìtibèè banté a dòmmè páíí.

Baaté kutenkù,

³ Ti pã ti bo di mù yíe,

ti cǐé nti yei

ti ãã cǐém̄mè bèè ãã ti caàri.

⁴ Báá yóu kè tí ta mesòummè mièke.

Ti bo mmáú m'è botí Kuyie nti dó dè

(Wénté Matie 7:7-11 nè Duku 18:1-8 nè Isaku 1:5-

7)

⁵ Kè Yesu yíe ké bè nàkè ke dò: Di mièke kòo m'òu
m'òke o népo ke kàte kòo sǎh̄té keyènkè cuokè ke yí:
N népoo m pente mudì,

⁶ n kòò népo m'òu weè m p'ònní m me nyí m'òke
dèmarè ke bo ò duó.

⁷ Kè dè dò n'ho népo bo ò tǝnnéní kudieku mièke ke
dò: Bá nni nk'ònnè, n dié nke kpetínnému dicàù mí
nnè m bí kè ti duó. M báá na kǝíté ke da duó mudì.

⁸ N di náámmu bá kòò do í yóó íté kòò duó, nhò tu
m'è kpéí o népo, ò bo ò duó nhò dó dè dem'òu ò wè
k'ònnè m'è kpéí.

⁹ Mí nné di náámmu ke tú: M'ònnè kè bè yóó di
pãmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù
kè bè yóó di kpetému.

¹⁰ Ke yé wèè m'òu bè ãã we mpãmè, wèè wammú
wèè ãã pété, wèè bente dicàù bè ãã we nkpeté.

11 Òmòù bo di miεke wèè birε bo ò mαα mudii kòo dè duó nditáràà? Yáà kè dè ò mαα teyĩntè wèè dè duó nƒεwààfè?

12 Yáà kè dè ò mαα dikoyennì wèè dè duó nƒεnanfè?

13 Díndi benitiyεibe kè di yé ke duò ndεsààrè di bí, dè bo yĩmè di Cice wèè bo keĩnkè kòo báá duó mMuyaánsààmù bèè mù nhò mαα.

*Yesu miεkùmmè dibòò ta wè ke dànnε o nónndenƒε
(Wénté Matie 12:22-30 nè Mariki 3:22-27)*

14 Kè Yesu beti dibòò dii ta onitì ke dànnε o nónndenƒε, kè dii yè, kè de kóo nitii na kénnáá nkè dεε di benitibè.

15 Kè bèmabè ntú: Nè obòòkpààtì kó muwērí mú mmu ò bètìmè yebòkè.

16 Kè betòbè ndó kóò yááké, kóò beke ke dò wèè dαò mεdαòrímè mamè mèè benkú o wērí mú bonnìmè Kuyie mborè.

17 Yesu né mε nyémè be yèmmè, kòo bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu marì toté ke kpa ndimáà di bá nhã ke bo, di cēĩ bo duó sitòbè ìnkè.

18 Di mè ntúmè m beti yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērí mú, kè dibòò toté ke kpa ndimáà, di kpàtì bá nhã ke bo.

19 Kè nsà kè m bètì yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērí mú mmu di kòbe né yè bètì nè we nkõmu? Dεε kpéi nte kè di kòbe yóó di bekénè.

20 Kè m mε mbètì yebòkè nè Kuyie nkó muwērí mú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tũ ntùòkení di cuokè.

21 Onitikperì bàátí dii m̀nnì mεsàà nke baa o cĩètè o kperε demou ò mbomu béu.

22 Kòò nìtì mǎù me nkòtèní wèè kpeńńì koò pǎǎtè, koò na, ò bo fietè o kpàrìntèntì ò do tá tì, kétúóténè o kperè kétéotí.

23 Wèè í n wǎńńè ò n kpànnèmu, wèè í n wǎńńè kè ti tíkíí ò déímu.

*Dibòò bo wǎténímè onìtì mièke
(Wénté Matie 12:43-45)*

24 Kè dibòò yè onìtì ke kòte tɛdɔntè ñnkè, ke wanti di bo om̀pè dè, ke m̀h̀tè di bo yí: M bo wǎtè n sòò bo wèè mièke.

25 Di t̀ùòkoo dii m̀onnì kénsó ndè kàútè páíí ke t̀ũntè bá òm̀ù í bo o mièke.

26 Kè dii wǎtè kéwaanní yeteyè yèyiekè yèè d̀òke yóù ke di pǎǎtè, kè yèè wǎtè kéta o mièke, kòò borimèè s̀ĩntè kèpǎǎtè mè sòò d̀òmmè.

Yesu nàkémè bèè tú diwèi m̀ómm̀onni yembè

27 Yesu kpaá ke me nnáá nkòò nitipòkù m̀òu b́éinnì dítinnì mièke ke d̀ò: Dè nnaati onítipòkù wèè da pèitè, a yáá wè.

28 Kè Yesu ò t̀éńńè ke d̀ò: Dè pètinkè ñnaati bèè kèmm̀ú bèmbè Kuyie nnáàntì ke d̀òori tì yèmmè.

*Yesu do nàkémè dè yó ndòmmè tibeénti yìè
(Wénté Matie 12:38-42)*

29 Kè benitibè ntikuní Yesu borè kòò b́éi nke d̀ò: Di mm̀onni kó benitibè bèè b̀ùtinnè Kuyie nke d̀òori meyei, mbè tú n d̀òò tidietì bè me mbáá tì yà kè dè í tú t̀i do d̀òò Sonaasi.

30 Sonaasi do t̀úmè dibenkèrì Ninifu k̀òbe kpéí, mmèè botí nku Onitibire yó ntúmè dibenkèrì di mm̀onni kó benitibè kpéí.

31 Tibeénti kó diyè Sebaa kóò nitipokpàtì bo cómm̀ú k̀èbekénè di mm̀onni k̀òbe kè bè kpetínnè

ke yé ò iténímè dèdétirè ke kàtení ke kèè Sadoməə náànti meciì nkpeti. Né ntenè òmòu diè nke deunè Sadoməə.

³² Tibeénti yiè Ninifu kəbe bo cómmú kébekénè di mmònni kəbe ké bè kpetínné ke yé Sonaasi do bè nàkémè kè bèe ceetemu. Né ntenè òmòu diè nke pèēté Sonaasi.

Fenònfè tu tikònti kó defitírè nde
(Wénté Matie 5:15, 6:22-23)

³³ Kè Yesu bėj nke dò: Bè ɔɔ í ncóu nfitírè ké dè ànné tecètè miéke, bè ɔɔ dè cōnné deyiitírè nde, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku.

³⁴ Inuə ntu tikònti kó defitírè nde, kàa nuə nwúó nha kònti timəu ɔ mbo kuwenniku miéke nke. Kàa nuə mme nyí wúó a kònti timəu ɔ mbo dibiìnni miéke nke.

³⁵ Daate kè kuwenniku kùu bo a miéke kè kù bá ntú dibiìnni.

³⁶ Kè kuwenniku da mí a kònti timəu ke í soké kupíkù makù, a kònti timəu bo mbo kuwenniku miéke, kéndònnè defitírè ɔ nda mímé.

Yesu kpannèmè Fadisĩebe
(Wénté Matie 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

³⁷ Yesu nàké diì mònni kédeè, kè Fadisĩe məuu ò yu o cĩètè mudii, kè Yesu kəte kè bè nyo.

³⁸ Kè Fadisĩe məuu yà Yesu yommè bá ò í nìte ikuó yèmmè kè dèe ò di.

³⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Díndi Fadisĩebe di ɔɔ eité feboòfè nè dibuu ñnkè nke kè di miéke né píéké oyúókù kó meyèmmè nè kuyonku.

⁴⁰ Tiyèintì díndi! Kuyie nkùu dòò de ñnkè kuù í dòò de miékaà?

41 Mpãännè beçĩrìbè nè di yèmmè memou, memme demou dè bo wenkemè di kpéí.

42 Di bo yà díndi Fadisĩẽbe! Díndi bèè duò nKuyie ndi kperε demou kó meyaatimè tepítè nè tikũnfãàtò, ke yóu di bo ndɔɔrimè Kuyie ndó dè nè di bo nkù dómè. Di do dò nké nde ndɔɔri, di né báá yóu desɔnne.

43 Di bo yà díndi Fadisĩẽbe bèè nɔnnè yekàrè kètiyè titíntouti miεke, ke dó bè ndi dɔú nyekãàtè miεke ke ninkoo.

44 Di bo yà díndi bèè dɔnne ifɔti ìì danné, bè ð ncenti ìì ìnkè ke í yé.

45 Kè Fadisĩẽbe kóo kótì mɔ̀u búi nke dà: Okótì a náá mmie nke sáá ntí mbe.

46 Kè Yesu ò tɛ́nné ke dà: Di múnke bo yà díndi Fadisĩẽbe kó bekótìbè bèè bou yetuɔ cɛ́yè ke tounko benitìbè, di me nyí bè teénnè bá sámpró mutò.

47 Di bo yà díndi bèè maà mesàà Kuyie mpããnáàntì náam̀bè di yembè do kuò bè kó ifɔti.

48 Nè de miεke di benkúmu di kómmúmè di yembè ke yé beè kuòmè Kuyie mpããnáàntì náam̀bè kè díndi maà be fɔti.

49 Dèè kpéí nte Kuyie nnè ku kó meçii mmieke kè kùu búi nke dà: M bo bè duónko m pããnáàntì náam̀bè nè n tɔ̀rè, kè bèè kuɔ bie nkéféũ mbetòbè.

50 Kè dèe yie nké Kuyie mpããnáàntì náam̀bè bè do kùò bè nè kutenkù ketémè kè be kó tibeéntii do di mmònni kòbe yɔ ìnkè,

51 kéketé Abεeri kó mukò̀, kéntɔ kétuɔkenní Sakarii bè kùò wè Kuyie nçfètè nè diwũòtònni de saku. Mómmuɔ nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mmònni kòbe yɔ ìnkè.

52 Di bo yà dín̄di ikuó n̄t̄t̄i b̄èè p̄àanko bet̄òb̄è Kuyie nkó kuce, di í kù t̄ũ ndi móm̄m̄m̄be, ke né díí̄t̄i b̄èè d̄ó k̄é kù t̄ũn̄ne.

53 Yesu ìt̄é d̄ì m̄ònn̄i de bor̄è k̄è Fadis̄ĩ̄be n̄è ikuó w̄ā̄b̄è mīekēe ò p̄eikēe medīè nk̄è b̄è nh̄ò b̄èkù t̄in̄ā̄nt̄i p̄éu,

54 ke bo yà ò bo b̄éi nk̄éyetē k̄è b̄èe o p̄ĩ.

12

D̄èè s̄òri d̄è bo feít̄é

(W̄ént̄é Matie 10:26-27)

1 De m̄ònn̄i k̄è ben̄it̄ib̄èe t̄í nsik̄oupī sik̄oupī k̄én̄nāu bet̄òb̄è, k̄è Yesu ket̄é k̄én̄ák̄é o tanc̄òumb̄è ke d̄ò: Daaten̄è Fadis̄ĩ̄be k̄ó meȳemm̄è m̄èd̄ém̄è kp̄éi mm̄è d̄ònn̄è mutie mùù muuti p̄éè.

2 D̄èè s̄òri d̄è bo feít̄é, k̄è dis̄òri k̄p̄erēe ȳènn̄i kuwenn̄iku.

3 Dēè kp̄éi nte di n̄ák̄é t̄i kuf̄á̄á b̄è bo t̄i k̄èè kup̄īt̄i, di w̄ēe t̄i d̄im̄á̄a bor̄è, b̄è bo deke kud̄ànkù k̄é t̄i p̄ĩ̄k̄é.

Ti í d̄òmm̄è k̄énd̄é b̄èè k̄òu tik̄ònt̄i m̄á̄a

(W̄ént̄é Matie 10:28-31)

4 N di ná̄ammu d̄índi n̄ népob̄è: Bá ndén̄è b̄èè k̄òu tik̄ònt̄i m̄á̄a.

5 M bo di benke di d̄ò nk̄énd̄é w̄è, ndén̄è Kuyie nkùù bo na ke da tann̄é muh̄á̄á mīekēe a kũũ nkó dif̄ā̄nkùò. Di d̄ò k̄é nku ndé.

6 B̄è ã̄ í n̄fit̄é in̄òribī in̄umm̄u d̄árà̄a? N̄è mem̄me Kuyie ndak̄emu im̄ou i kp̄éi.

7 Bá di yùt̄i Kuyie nti k̄à̄ammu ke ȳé t̄i m̄àm̄è. Di bá nȳèkù, bá w̄è di mīekēe ò p̄è̄t̄ému in̄òribī p̄éu.

W̄èè bo náké ò tum̄é Yesu kou

(W̄ént̄é Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ N di náámmu, wèè bo náké benìtìbè ìkè ò tumè n kou, mí nhOnìtìbire m bo náké Kuyie ntōrè ìkè ò tùmè n kou.

⁹ Wèè bo n nenni benìtìbè ìkè, m bo ò nenni Kuyie ntōrè ìkè.

¹⁰ Wèè bo sáà nhOnìtìbire, Kuyie mbo ò cǐé, wèè me mbo sáà mMuyaáansààmù, Kuyie mbáá ò cǐé mbìtì.

¹¹ Kè bè di kōrinè dìi mōnnì tibeéntì titííntouti miéke yoo bekpààtìbè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bìi yóó náké tì kényè, nè di yóó ti nàké mèè botí.

¹² Kè di tùòke, Muyaáansààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké tì.

Kukpààtiyèinkù

¹³ Kòo mǎùu béinnì ditǐnnì miéke ke dǎ: Okóti náké n kóo kóti kè tí totí ti cice ku ke ti yóunè dè.

¹⁴ Kè Yesu ò nàké ke dǎ: N népoò we nni ndòò obeéntì kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kperè?

¹⁵ Dè mōnnì ke náké benìtìbè ke dǎ: Dòònhè meyoòmmè, ke yóu di bo ndómè di kparìkè ke yé onìtì kpàtì tii í temè o fōmmu.

¹⁶ Kòo bè nàké dináànhāntírì marì ke dǎ: Tikpàtì yiè mmǎù weè do bo, ke mǎke depaa nkè dèe pié mediè.

¹⁷ Kòò mbékú omáà o yèmmè miéke ke tú: N yí mǎke m bo ànné dè n diiti?

¹⁸ Kè náké omáà ke dǎ: N yàmu n yóó yīmè, m bo può m buò sámpróyè, kémaá yedièyè kéànné n diiti nè n kperè demǎu.

¹⁹ Dè mōnnì ke náké n wēnnì ke dǎ: A mǎkemu tikpàtì péu, ñhompù ke yo nke yō nke yānku.

20 Kè Kuyie nné ò nàké ke dò: Kuyènkù fí! Kè nyènkè mómmanke m bo túóté a wènni kè we nné tieke de kó tikpàti?

21 Wèè waà ntikpàti o mómmuo nho kpéi nke né í tú okpàati Kuyie mborè o kperε me dò.

*Ti í dòmmè kényièkù
(Wénté Matie 6:25-34)*

22 Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: Deè kpéi nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéi.

23 Kè yé mufòmmu pèētémè tidiiiti kè tikònti pèēté tiyààti.

24 Wénténè tinàti, ti í buati, ti í kòu, ti í mọke yebu, kè Kuyie ntí piú. Díndi náke di í pèēté sinòò?

25 Di we mbo na nè o yeñtotí miεke kényíe o fòmmu kè mùu okè?

26 Kè di í yóo na kédòò dèmarè sàmporè, ba nkpeí nné te kè di yièkù detere kpéi?

27 Wénténè mutepóo ndòmmè dikpàa miεke, mù í pí mmutómmú, mù me nyí duàkù tiyààti. N né di náámmu kè n tu bá Sodomòo nè o kpàti dieti miεke, ò í dáátí tiyààti tii wenni ke mù tùòke.

28 Díndi bèè í tá kè dè deu, kè Kuyie nsàri tifāàti tii bo yíe, ke naa yóo cóuté, dè bo yiεme kè kù báa di dátínné tiyààti?

29 Di bá nhari ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyò mmù.

30 Bèè í tū nKuyie mbeè mọke de kó iyeñtotí sáà, díndi bie, di mọkemu di Cice kòò yé dè di békú dè.

31 Petinke wammúnè Kuyie nkpàatiyuu kè kù né di duó ndesonne kénóó.

Ti bo sɔnnɛmɛ tikpàtì kɛ̀nkè
(Wénté Matie 6:19-21)

³² M pecēnku, di bá nyĩ̀kù ke tú di í sũ, ke yé di cice weè dómè ke di duó nho kpààtiyuu.

³³ Fíténè di kperε kɛ́pāmmú bεcĩ̀rìbè idíítí. Yánnè sidítídáú sù í yóó cakε, kɛ́ānné tikpàtì tìi í yóó cakε kɛ́ tì sɔnne kɛ̀nkè Kuyie mborè. Bεyóóbè í yóó t́sɔ́nko dè, ditúú í yóó cááké dè.

³⁴ Kε yé a kpàtì borè a yèmmè de mbomè.

Ti bo ndakemè
(Wénté Matie 24:42-51 nɛ Mariki 13:33-37)

³⁵ Yinè di naàkũ̃s kè di fitíyì ncóu,

³⁶ kéndonnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkũ̀ntinímè mupotúòmù kébente dicàù kè bèe o kpeté.

³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kótì bo nwētíní kε ś mbè wùó. N di náá mmómмуε nwe ò bo ānné o t́nyààtì, kɛ́ bè kànnε kɛ́ bè duó mmudiì.

³⁸ Kòò wētíní keyènkè cuokè yoo dikodakóńni, kε ś mbè wùó ndè mbè naati.

³⁹ Banténè ke dò nkè tεcĩ̀tè yìè nyé oyúókù kòriní dii m̀nni, ò bo nwúó, ò báá yie nkòo ta o cĩ̀tè.

⁴⁰ Díndi múnke nwākénè ke yé Onitibire wētínímè di í dake dii m̀nni ndi.

Otōnti yɛiwe kó mɛdonnimè
(Wénté Matie 24:45-51)

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yiè nha náá nde kó dináańhántírì t̃i kpéínàá yáa timəu?

⁴² Kè ti Yiè nhò t̃éńné ke dò: Dí ndonnè otōnti wèè d̀̀rì dèè wenni kε ciì bè bannε wè betōmbè kòò bo mbè duó mmudiì ò dò nké mmù mbè duó ndi m̀nni.

43 Dè bo narike de kóò tǎnti teciǎtè yìè mbo nwētiní dìi mǎnnì ke sǎ nho pī nde kó mutǎmmú.

44 N di náá mǎmmuǎ nwe teciǎtè yìè mbo banne de kóò tǎnti o kpàtì timǎu.

45 Kè de kóò tǎnti yèmmè me ndò nteciǎtè yìè nyí wētiní mecǎã, ke puotì betǎmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaà yǎãtì kè bè yo nke yǎ mmènaà.

46 Teciǎtè yìè mbo wētení de kóò tǎnti í ò bàà dìi yìè, ò í dake dìi mǎnnì, kóò puotí mediè, nkóò dǎò bè dǎòrimè benitiyibe.

47 Otǎnti wèè yé wèè ò baké ò dǎ dè, ke í dè dǎòri, ò bo cǎutè tiyēiti mediè.

48 Wèè tǎnti me nyí yé ke dò nhò dǎòri dè tu meyei, mbè bo ò puotí kè dè nkēínì, bè duǎ nwè péu bè bo ò beke péu, bè bǎnne wè kè dè sū bè bo ò beke kè dèe pēēté.

*Teciǎtè temáà kó metotímè kó tináànti
(Wénté Matie 10:34-36)*

49 N kǎtení ke bo wete muhǎã mmu kutenkù miēke kè dè nh ǎtí mù bo cǎutémmè.

50 N dò mbè nh ǎnné bǎtémmù mǎu nwe kè dè nh ǎtí bè bo wè nni nh ǎnnémè.

51 Di yèmmè bá ndò ñ tǎní kunaatí nku kutenkù kuu mmieke, n tǎní meyatimè mme.

52 N di náá mǎmmuǎ nwe, kè benitibè bo bènùmmù teciǎtè, bè bo toté kè bètǎãtì nkpannè bèdébè, kè bè múнке bè kpànnè.

53 Kè debire cice ndè kpànnè, kè dè ò kpànnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóò sapàà, kòo kóò sapàà nhò kpànnè, kòo nitipòkù ñkpànnè o cǎkù, kòo cǎkù ò kpànnè.

Ti bo mbaàtìmè dèè wenni
(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴ Kè Yesu yí kénáké ditĩnnì ke dò: Di ãã yà diwetiṛì diyìè yìèní kèè bíékè ke dò: Fetaafè yóó ni. Kè fè mènke ni.

⁵⁵ Kè kubakù cǎnku bíékè kó kuyaakù fùute di dò: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbo.

⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yembè díndi, dè dòmme kè di banní tiweti kó mèdòmme nè ketenkè kǎme ke né í banní dèè dǎṛi di mmònnì.

⁵⁷ Dè dòmme kè di í nǎ nke baàti di mǎa dèè wenni?

Ti bo ntũnnimè tii bo nè ti kou ti cuokè
(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸ Nè òmòu kè di mǎke tĩmatì ke kǎri tibeéntì, yetoo ké ti tũnte kè di mu nyí tũàke, kòò báá da duó mpòdĩsibè, kè bè da kpetínné.

⁵⁹ N da náá mómumu nwe a í yeti deborè ke í yeti tĩpítè sǎnte.

13

Sidowee kó kuduotí do kùò bè kó tináaṛti

¹ De kó dimònnì kè benitibè mabèe kǎtení, kénáké Yesu Pidati do kùò Kadidee kǎbe bè kprí nke sǎ mbè feu Kuyie nyiwũ ke kù kòu itei, kè bèe bè kùò kè be yĩ níwènnénè iwũ kǎme.

² Kè Yesu bè nǎké ke dò: Di yèmmè dò nde kó benitibè yei mpèṛtému Kadidee kǎbe tǎbè kǎme kè deè te kè bè kùà?

³ Bitì, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèete meborime, di yóó kú bè ku mèè botí nku.

⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó kuduotí do do, kényǎke bèè nitibè tĩpítè nè bèni kó meyei ndo pèṛtému Sedisademu kǎbe tǎbè kǎmǎa?

⁵ Bìtì, n né di náámmu ke tú kè di í cèète meborime di bo kú bè ku mèè botí!

Mutie mùù í péi mu kó dináaṅhāntírì

⁶ De kó difōnkúò kè Yesu bè náké dináaṅhāntírì ke dò: Onìtì m̀òu weè do fíí mmutie o paku miεke, kék̄otení ke bo t̄ũ yebe ò me nyí mpèté,

⁷ kénáké wèè bàa kupaku ke dò: Dibenni t̄āānnì ndi miε nkè n k̀r̀iní ke bo t̄ũ yebe bá n yí pèté, k̄õũ mu, mù b́áá s̄ónté kéncaari ketenkè.

⁸ Wèè bàa kupaku kòò dò: Okótì yóu mu di mbenni kè m̀ mù ānné tikùtì,

⁹ kè dè yèmmè mù yàa peité, kè mù me nyí peité a né mù k̄õũ.

Onitipòkù dib̀ò p̄t̄inné wè

¹⁰ Teom̀p̀tè matè yiè kè Yesu nítiè mbenitibè kutíintouku miεke.

¹¹ Kòo nitipòkù m̀òu dè bo, kè dib̀ò mari ò ta, koò p̄t̄inné yebie ntepítè nè yèni, bá ò í nò nke séri.

¹² Kè Yesu ò yà kòò náké ke dò: Onitipòkù n da miεk̀nnemu a m̀ammú.

¹³ Ke n̄ó n̄ho n̄ou o ñnkè, kòo p̄ānkεε séité kénsāntí Kuyie.

¹⁴ Kè kutíintouku kóo kótì miεkeε peike, Yesu miεk̀nnemè omuānti teom̀p̀tè yiè, kòo náké dit̄innì ke dò: Yewe bo yekuò ndi mut̄ammú kpeye, ñk̄arinèní yeè miεke kè bè di miεk̀nko ke yóu teom̀p̀tè yiè.

¹⁵ Kè ti Yiè nhò t̄ēñné ke dò: Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Di ã̄ í mpitè di wũ̄ teom̀p̀tè yiè kék̄ote ké ì n̄inaà?

16 Onitipòkù yie nwèè né tú Abarahammu kó kubotí kou kè dibòò ò bou yebie ntepítè nè yèni, dè do í dò nh ò bouté de kó iwěĩ teomputè yièà?

17 Yesu nàké memme, kè ifeii pĩ nho kprantídèntòbè, kè ditĩnni yèmmè ñnaati, ò dòòri tii dieti kpéí.

*Feyonfè nè mutie mùu muuti pèè de kó medonnimè
(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)*

18 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne ba? M bo di dònne ba?

19 M bo yí di dònne feyonfè dòmmè mme, kòo niti ã ã fè buatí kè fèe yènní kènaá mmutie diemù nè ibake, kè sinò yĩè mmu baka ñnkè.

*Mutie mùu muuti pèè mu kó medonnimè
(Wénté Matie 13:33)*

20 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: M bo donne ba Kuyie nkpààtiyuu?

21 Di dònne mutie mùu muuti pèè mù dòmmè mme kòo nitipòkù ã ã mù waá nsàmpó kékòorenè mupèèyùo nciròò bètããti kéãnte kè ticooti múúti timòu.

*Dibòri dii mapúri
(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)*

22 Kè Yesu ñduò nyitié nyehékè nè sihekési ke kéri ke kori Sedisademmu.

23 Kòo mòu ò beke ke dò: Okóti benitibè sàmpò beè yóo cootáà? Kè Yesu bè tēñné ke dò:

24 Yetenko kéta dibòri dii mapúri, n di náámmu kusũkù yóo bennému bè bo tamè keyĩèke.

25 Tecfètè yiè mbo íté dii mòmni kèkpetinné kápáá, nkè di mbo ditowáà di bo mbie ndicàù ke tú: Tí Yìè

ntí kpeté. Kòò né di náké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè.

²⁶ De mònñi kè di ò nàké ke dò: Nè fǒ ntí baa do wènné kèdi, kàa duò nyitié nti cēkaràà?

²⁷ Kòo wēte ke di náké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè, fūtenè m borè díndi bèè dǎdǎri meyei.

²⁸ Deñde di yóó nkuòmmè ke cáá ndi nù, ke wúó Abarahamu nè Isaki nè Sakabu nè Kuyie mpāññànti náam̀bè bemaou kè bè bo Kuyie nkpaàtiyuu miēke kè díndi né bo ditowaà.

²⁹ Benitibè itinímu tipítì timou diyie yìèní kè nè di taà kè kabe kubakù cǎnku bíékè nè kuyóú kabe ke bo kari Kuyie nkpaàtiyuu miēke kèdi.

³⁰ Bèmabè bèè tū ndi mmònni bè bo niité, bèmabè bèè ni di mmònni kè bèè tūnne.

Yesu do kàtemè Sedisademmu mesomme

³¹ De kó dimònni kè Fadisiēbe mabèe katení kénáké Yesu ke dò: Íté die, pēēté, Edoti dó ké da kuomu.

³² Kè Yesu bè náké ke dò: Katenè kénáké de kó fehāāfē* ke dò: M betímu yebakè yíe nnè nanke ke miékunko bemaombe, diyie tǎánni yie ke yóó deè n tōmmú.

³³ N do nkésòotému n ce yíe nnè nanke nè diyie teri, ke yé dè í wenni bè bo kuomè Kuyie mpāññànti náantò dihei mari kè dè í tú Sedisademmu.

³⁴ Díndi Sedisademmu ei kabe bèè kǎu Kuyie mpāññànti náam̀bè, ke buoti Kuyie ntōmbè yetàrè. Kuce mede ndi n dómè ké ndi oké tekote ò nhokemè te bí bá di í yie?

* **13:32 fehāāfē** Isidayeribe do wúó nfehāāfē kuwanwankù kùù cii kùnkù ke sòú, ke né dǎri ke dǎri meyei.

35 Di èi bo pante kénàá ntidobontì, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yìè: Mesàà nní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètìrì.

14

Yesu miékùnnemè omuanti teompùtè yìè

1 Teompùtè matè yìè kè Yesu kote Fadisĩ̀be kóo kótì m̀òu cĩ̀tètè ke bo di, kòo nìtì m̀òu dè bo ke m̀ò nke mùútì,

2 kè bè nwéí Yesu meyoðmmè ke bo yà ò bo ò miékùnne teompùtè yìè.

3 Kè Yesu beke ikuó wã̀bè nè Fadisĩ̀be ke d̀: Ikuó yienàà, ke í yete a bo miékùnnemè onitì teompùtè yìè?

4 Kè bè ndò nyúóó. Kè Yesu nóó nho nùtè omuanti ìnkè kóò miékùnne, kéduó nkòo pè̀tè.

5 De m̀nni kòo bè beke ke d̀: Di mièke kòò m̀òu m̀ke o birè yoo o nà̀fè, kè dè do d̀kè mièke teompùtè yìè, ò báá kote ké dè dènnenáà?

6 Bá bè í nna kóò t̀nné tìmatì de kó tináàntì ìnkè.

Bèè dèúkùnko bemáà

7 Kè Yesu yà bè dómè yekàrè ketiyè ké bè nàké dináàhãntìrì ke d̀:

8 Kè bè da yu mupotúòmù kó dibanni, báá niitè kékari dikàrì deyìkè kperi, kè dè yèmmè bè yu òmòu kòò da pè̀tè.

9 Wèè di yu kòo da nàké ke d̀: Ítè kéfeí nyie ndikàrì. De m̀nni kàa íté nè ifei, kékote kékari def̀nkúò kperi.

10 Kè bè da yu dibanni, kote kékari def̀nkúò, wèè da yu kòò t̀̀kení ke da yà ke yí: N népoò, katení

kékari deyiìkè. De m̀nni dè bo da déúk̀nnne bet̀bè
yiìkè.

¹¹ Wèè déúk̀nnne omáà bè bo ò kék̀nnne, wèè
kék̀nnne omáà kè bèè ò déúk̀nnne.

¹² Kè Yesu náké wèè ò yu ke d̀: Kàa yóó yú
benit̀bè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a
tebí, a báá yú a c̀t̀t̀ k̀be, a báá yú a c̀p̀etit̀bè bèè
m̀ke be k̀ere ke ý bè yóó nam̀mu ke múnk̀e da
yú ké dè nda f́ó.

¹³ Kàa ānné dibanni, yú bec̀r̀bè, nè tih̀t̀ nè
yekp̀ē nnè tiyũ̀nti kè d̀e di.

¹⁴ Dè bo nda naati ke ý bè í yóó nam̀ ké dè nda f́ó,
Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté di
yiè.

*Dináaḥāntírì diì tukúnè wèè yú mudii
(Wénté Matie 22:1-10)*

¹⁵ Bèè k̀ri ke yo nkè be k̀ò m̀u náké Yesu ke d̀:
Dè nnaati wèè bo di Kuyie nk̀àtiyuu mièke.

¹⁶ Kè Yesu ò náké ke d̀: Onit̀ m̀u wèè do ānné
dibanni k̀yú benit̀bè péu kè bè bo di.

¹⁷ Mudii bi diì m̀nni k̀ò t̄ nho k̀ò t̄nti k̀ò bo
bè yúní.

¹⁸ Bemu kè bèe peri. K̀o ketiwè d̀: N donté m
paku nku ke d̀ k̀k̀te ké k̀ yà, n da báámmu n yí
yóó na k̀k̀to.

¹⁹ K̀o t̀ d̀: N donté inà̀ke nyi t̀p̀t̀ ke d̀
ké ì yáákenè mut̄mmú, n da báámmu n yí yóó na
k̀k̀to.

²⁰ K̀o t̀ d̀: N t̀t̀ m pok̀ nwe bàmbà ndè te
kè n yí yóó na k̀k̀to.

21 Kòò tǎntii wētení kénáké tɛcǐt̃èt̃è yìè mbè ò nàké tì. Kè tɛcǐt̃èt̃è yìè mmiεκεε pεike kòò náké otǎnti ke dǎ: Kote mecǎã nyaárè nè dihei kó ice káyúní becǐrìbè nè tihàùtì nè tiyũ̀òntì nè yekpĩẽ.

22 Kè dèe yíé sám̃pó kòò tǎntii wēte kòò náké ke dǎ: Okóti ti dǎ̀m̃mu a yẽ nti dǎ̀m̃mè kè mɛfíè nkpaá.

23 Kè tɛcǐt̃èt̃è yìè nyíé kénáké otǎnti ke dǎ: Kote ice miεκε nè yeteyɔ, kàa yà bè, a duó nkè bèe kǎtení kè n cǐt̃èt̃è píe.

24 N da náámmu n do keté káyú bèè kó dimàà be kòò mǎ̀u báá di n diiti.

Yesu nàké tì bèè dǎ́ ké nhò tũ̀
(*Wénté Matie 10:37-38*)

25 Kè ditǐnni dièrì ntũ̀ nYesu, kòò wēẽte ké di nàké ke dǎ:

26 Kòò mǎ̀u dǎ́ ké n tũ̀nne, ke í n dǎ́ kè dè pēẽt̃è o cice nè o yǎ nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó bekótìbè nè o tǎ̀bè nè o móm̃muɔ, ò báá na kéntú n kou.

27 Kè wèè í tǎ̀ o dapǎ̀t̃í ke n tũ̀ nhò báá na kéntú n kou.

28 Di miεκε we mbo nyóó maá tɛcǐt̃èt̃è ke í nketé ke kàri ke bàte o díítí ke yà kòò bo na ké t̃è keté ké t̃è dèè.

29 Ò yàà bo pũ̀ũ̀t̃è m̃èè kpéí ke í nna ke t̃è dèè kè bè nhò daú ke tú:

30 We ñ̀niti pũ̀ũ̀t̃è ke yĩ̀εκε ò bo deèmè.

31 Yàà we ñ̀kpàt̃i bo nk̃ari ke bo dokénè okpàt̃it̃à̀u ke báá keté kékari k̃éw̃énté k̃éyà kòò bo nanè benit̃ibè tek̃aup̃ít̃è (1000), kédokénè ot̃à̀u wèè m̃àke benit̃ibè sik̃aup̃ísidé (2000)?

32 Kòò w̃énté ke báá na, ò ã̃ t̃õ nyet̃õrè nye, kòò kpàt̃i t̃à̀u kpaá díét̃irì, kòò ò wammúnè kunaat̃í.

33 Μεε botí nku di miεke kè wèè í yóu ò màke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

Mukókúús mmùù fétinne mu naati
(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

34 Mukókúús ntú demarè sàarè nde, kè mù né fétinne mu naati, bè bo mù náríkùñne ba?

35 Mukókúús mmùù ténke í naati bè í mù dòòrinè mùmamù, mù keté ke báá yie nkédòò tikùtì, bè òò mù ùtóo ditowàà ndi. Kè wèè màke yeto ke bo keè wèè keè!

15

Fepièfè fèè feti
(Wénté Matie 18:12-14)

1 Bedampòòcòutìbè nè benitìbè tòbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe kòtení Yesu borè ke bo keè o náañtì.

2 Kè dèe yonke Fadisiǐbe nè ikuú wǎǎbè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Onitì yie nyie nke còuté mufòmму yeimu yembè ke bè wéñnè kè bè yo.

3 Kè Yesu bè béinnè dináañhántírì ke dò:

4 Di miεke we mbo mmàke ipe tekòùtè (100) kè fèmáà feti kòo báá yóu sipísìwei nè iwei ìì kpaá kékote fe wammù?

5 Kòo fè yà o yèmmè báá narike kòo fè buútè,

6 ò fè kònnè diì mònnì ò báá náké o kòbe ke dò: Kòtenèní kè ti nyǎnku nè diwèi, n yàmù m pièfè fèè do fetaà?

7 N di náámmu diwèi yó mbo μεε botí keĩnkè onitiyiwe omáà banté diì mònnì o yei nke cèète kè dèe pǎétè sipísìwei nè bèwei bèè yèmmè dò mbè wetí kè dè í bè bèkú meceetimè.

Fedífe fèè feti

8 Kòo nitipòkù mǎu mǎke medítíbii ntepiítè, kè mèmáà feti, ò í cóu nfitírè ke kàá o cǐtètè, ke wammú weti weti ke yàà mè yànàà?

9 Kòò mè yà dii mǎnni ò báá náké o cǐpetitòbè ke dǎ: Kǎtenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yàmu n dífè fèè do fetàà?

10 N di náámmu diwèi yó mbo mèè botí Kuyie ntǎrè onitiyèiwe omáà banté dii mǎnni o yei nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

11 Kè Yesu yíé kébéi nke dǎ: Onitì mǎu weè do mǎke ibí idéi.

12 Kòo sǎm̀pòu náké be cice ke dǎ: N cice n duó nha yóó kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté.

13 Kè dèe yí yewe sǎm̀pò kòo sǎm̀pòu fítè o kperè bè ò duó ndè, kèítè nè o díítí, kékote dihei dètiri kénfòu ò dómè, kécake o díítí imou.

14 O díítí dèè dii mǎnni, kè dikònni dièrì tanní de kó dihei, kòo mǎnté ò bo di mù,

15 kéwáá mmutǎmmú dihei yiè mmǎu borè, kòo ò kũō nho paku kòo ncēm̀m̀m̀u o fǎnkè.

16 Kòò ní ndó kèdi mufǎnkèdii, òmǎu me nyí mm̀u nhò duó.

17 Kòo totíní o yèmmè ke dǎ: N cice kó betǎmbè òǎ dimu kèyĩ̀ke, kè mí nné kǎnnè die ndikònni.

18 M bo íté kékò n cice cǐtètè kòò náké ke dǎ: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè.

19 N ténke í mannè a nni ntú a bire, a n dǎò a kóo tǎnti.

20 Kòo íté kénkũnti o cice cǐtètè.

Ò autóo dii mǎnni kòo cicee ò yàní kè mesém̀m̀m̀e ò pĩ nkòo cokóo kòò arí.

21 Kòo birɛɛ ò nàké ke d̀̀: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í mannè a nni ntú a birɛ.

22 Kòo cice né nàké betõmbè ke d̀̀: Cokénè meɔãã nkétúóténí diyaàbòrì sààrì, kóò dàtínné, kóò ùnné mumámáá, kóò ãnné tineùtì.

23 Túóténèní dinaadaà mekùò nkperi kékua kè ti nyo nke yānku.

24 Ke yé m birɛ diɛ ndo kúmèmu ke yānté, dè do fetimu kè n dè pèté. Memme kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèlì.

25 Ke ś nho kóò po bo kupaku kénkūntiní kékeè be biemmè ke au.

26 Kòo yú otònti m̀̀u kébekɛ mùò d̀̀òrì.

27 Kòo ò t́́né ke d̀̀: A nantè teè konní, kàa cice kùò dinaadaà mekùò nkperi, ke yé wè tè yàmè nè kukòhnaatí.

28 Kè Mpo miɛkeɛ peike kòo yeté mutarimù, kòo ciceɛ yenní ke bo o bámmú kòo ta.

29 Kòo ò nàké ke d̀̀: N da bonè yebie yebie nke pĩ nha tómmú, n yí yete a kpɛti matì, a me nyí n duó mbá debɔbirɛ, kè m bo kuò mí nnè n népobè kè ti ãnné dibanni.

30 A birɛ dèè t̀̀oté a kpàtì, ke kòte ke d̀̀uti d̀̀utinè benitipòbè ke ti càke, kè dè konní kàa né de nkùò dinaadaà mekùò nkperi.

31 Kòo ciceɛ ò nàké ke d̀̀: M birɛ mí nnè f́́ ntĩ bo sáà, kè m m̀̀ke dè tú a kpɛɛ.

32 Ti do d̀̀ nkédò̀̀mu dibanni ke yé a nantè tie ndo kúmèmu ke f̀̀ute, ò do fetimèmu kè nh ò pèté.

16

Ti dòmmè kéncùì képè̀̀tè kútenkù kòbe

¹ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Tikpàti yiè mm̄ou weè do bannè o kóo tǎnti m̄ou o kpàti kè bèe ò nàké ke dò de yiè ntì càari.

² Kòo yú de kóo tǎnti kóò náké ke dò: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pĩ mm̄è botí mutǒmmú. A ténke í yó mbaa n kpàti.

³ Kè de kóò nìti ntoti o yèmmè ke tú: Mutǒmmú yiè nyó m beti kè n yĩme? N yí yóó na kékúúti, kè ifei m bonè muyãũ.

⁴ Kòo dò: N yàmu n yóó yĩmè kè bè m bèti dii yiè mutǒmmú nní mm̄ake bèè bo n cǒuté.

⁵ Ke yúni bèè bannè ò pĩ nwèè borè mutǒmmú, kèbeke oketiwè ke dò: A bannè ìde wèè n duó mm̄utǒmmú?

⁶ Kòò dò: Mekùò ntikànkànti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tikànkànti sipísìnùmmú.

⁷ Kèbeke otòu ke dò: A ò bannè ìde? Kòò ò náké ke dò: Tiyàti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tiyàti sipísini.

⁸ Kè tikpàti yiè nsānte de kóò yúókù o ciì nkprí, ke yé kutenkù kuu nkabe ciimè be kabe ìkè ke pēēté bèè tu kuwenniku kabe.

⁹ N di náámmu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kèwammúnè di népobè, kè dèe yie nkè ti dèè dii yiè, bè di cǒuté kèĩnkè di yó mbo dè sàà.

¹⁰ Wèè pĩ ndesám̄p̄arè kè dè wenni weè yóó mpĩ ndedierè kè dè wenni, wèè pĩ ndesám̄p̄arè kè dè í wenni wè í yó mpĩ ndedierè kè dè wenni.

¹¹ Kè di í pĩ nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó ntii tu timómm̄ontí?

¹² Kè di í pĩ nhotòu kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

13 Otõnti mǎu báá na kǎntũ mbekpààtìbè bèdébè, ò bo ndó yie nkénii nhotǎu, ò bo ntaunè yie nkéyatènè otǎu. Òmǎu báá na kǎntũ nKuyie nnè idíítí.

Benìtìbè wùó ndè dǎdièrè Kuyie ndè wùó nyisǎke nyi

(Wénté Matie 11:12-13)

14 Kè Fadisĩēβεε keè kǎndaú Yesu, ke yé bè dómè idíítí mediè.

15 Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Di tú bèè ò ndǎari bèmbε benìtìbè ùkè ke dǎ mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benìtìbè wùó ndè dǎdièrè, Kuyie ndè wùó nyisǎke nyi.

16 Mǎyiisi kó ikuó nè Kuyie mpǎǎnǎǎnti náam̀bè kó yepáte dèè do bo ke yàa kǎǎnnè Isǎǎ kó dim̀nni. Isǎǎ kó dim̀nni ndi benìtìbè kèèmè Tinǎǎnsǎǎtì ke mǎu ke bo ta Kuyie nkpààtìyuu.

17 Nè memme kǎnkè nè ketenkè dè bo pǎǎtémè bo ntǎũnè ikuó kó fǎwǎrifè fǎmǎà bo fetimè.

Yesu nǎkémè mupobètìmù kpeti

(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)

18 Wèè bètì o pokù ke tùóté otǎu ò naá nwèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè. Kè wèè tùóté onitipòkù bè bètì wè ò naá nwèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè.

Tikpàtì yìè nnè ocĩri Dasaa

19 Onitì mǎu wèè do bo ke mǎke tikpàtì mediè nke dǎati tiyaàkpeti, ke bo diwèi miεke, ke yo ndesààrè yewe yemǎu.

20 Kòo cĩri mǎu dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátì yemuǎ nho kǎntì timǎu ke dǎu tikpàtì yìè mbòrìnùù.

21 Kε ní ndó kėtānké tikpàtì yìè nyo nkè dèè duò, kè simóò nkārìní kε déú o muò.

22 Kè de kóo cĩrìi kú, kè Kuyie ntārèè ò tùóté, kékòtenè Abarahammu borè, kè tikpàtì yìè nkú kè bèè ò kũnné.

23 Kè tikpàtì yìè nní mbo becírìbè kó dihèi, kε fěũrì mediè, kέwénté, kέyà Dasaa medétimè, kòo bo Abarahammu borè.

24 Kòo pĩèké kε dò: N cice Abarahammu! N kuó mmesémme, kέduó nkè Dasaa pòtè o nómbii menie nke yàa dúo n nóndenfè, n fěũrìmu mediè mmuháá mmuu mmiεke.

25 Kè Abarahammuu ò tě́nné kε dò: M bire dentení a do mòkemè tikpàtì ketenkè ìnkè kè Dasaa fěũrì, di mmònni kè bè ò òmpùnne kàa me ntó fěũrì.

26 Difòtìrì cũmpuri dii keté kε bo ti cuokè, kòo m̀òu d́ kékòtoo di borè, ò báá na, kè di kóò m̀òu me ndó kékòtení ti borè, ò báá na.

27 Kè tikpàtì yìè ndò: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kòte n cífètè.

28 N neí bomu sinùmmù kòo sì nàké, kè sì báá kòtení m m̀è mbo m̀èè fěũtímè miεke.

29 Kè Abarahammuu ò tě́nné kε dò: M̀oyiisi kuó nè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè páte dè bomu, bèè yie ndè yè mm̀.

30 Kè tikpàtì yìè ndò: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò m̀òu k̀toò kε bè nàké, bè yóó yiemmu kéceete.

31 Kè Abarahammuu ò nàké kε dò: Kè bè í yie mM̀oyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè páte kpeti, bá kè becírìbè kóò m̀òu yānté kε bè nàké bè í yóó yie.

17

Yesu nàké ti meɕĩemmè ìnkè

(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

¹ Kè Yesu nàké o táncóumbè ke dò: Dèè bo nte kòo nìtìi dṵṵ mèyeyi ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo tṵṵ dṵṵ mèyeyi nde yiè mbo yà.

² Kè bè ò dùú nditáři dièrì ke dootóo dàmmèrì mièke dè ñtṵñè ò bo bṵmmè besámṵbè biè nkóò mṵṵ mèyeyi mmieke.

³ Ndakènè!

Kàa kou cààrè ke banté o cààrìmè a ò cĩ.

⁴ Kòo da cààrè kuce mèyiekè diyie dimáà mièke, ke kṵrìní ke da móú meɕĩemmè, ñcĩenko we.

Yesu ònnenèmè metákùmè feyònfè

⁵ Kè Yesu tṵrèè ò mṵṵ ke dṵṵ: Ti Yiè nha ti yíé metákùmè.

⁶ Kè Yesu bè nàké ke dṵṵ: Kè di do n tá bá kè dè mmannè feyònfè di bo na kénáké mutie muu nke dṵṵ: Uuté a mè mborè kédò dàmmèrì mièke kè mùu yie ndi yè mmù.

Otṵnti nè o yiè

⁷ Di mièke kòò mṵṵ mṵke otṵnti kòò kùúítí yoo ò cēmmù o wũṵ ke konní kupaku ò bo ò nàké ke dṵṵ: Yàa kṵrì kédia?

⁸ Ó báá ò nàké ke yĩ: Bénné kédeè kéceete a yààti kṵtṵnní ké n duó nkè n di kédeè kàa né na kédia?

⁹ Ó bo sṵante otṵnti wenwe ò pĩ mèè kpéi mmutṵmmú ò yè nwèè pĩmmàà? Ǽ!

¹⁰ Di kpere me ndò nkè di pĩ mbè di duó mmù tṵmmú ke dèè di dṵṵ: Ti tú betṵmbè mbe cénke ke pĩ mmutṵmmú ti do dò nképĩ mmù.

Yesu miékùnnemè yekùò ntepiítè

11 Kè Yesu nkòri Sedisademmu, kéréḗtè Sammarii nè Kadidee de tenkè mànkú,

12 kénatí dihéì marì kè yekùò ntepiítè kéténí kémaa nkécómmú, kǎpǎkè ke dò:

13 Okótì Yesu, ti kuó mmesémmè!

14 Kè Yesu nyè wùó, ké yè nàké ke dò: Kòtenè kébenke dimáà ikuó niùbè.

Kè yè nkérí kémiaté.

15 Be miéke kòo màù ya ò miétémmè kéwète képoo nho nacèfǎtè kénwétiní Yesu borè kénsántí Kuyie,

16 ke yàà nínkóo Yesu ìkè, kòò dounnè mutómmú. Sammarii kó dihéì kou do nwe.

17 Kè Yesu ò beke ke dò: Dimòu di í mietéà? Bètabè bèwèi né bore?

18 Be kòò màù í wètení, fǎ nhopòò, kè fǎò màà wètenáà?

19 Kédeè kòò nàké ke dò: Íté kékò, a tákùmè da deetému.

Yesu wétinímè kó tináàntì

(Wénté Matie 24:23-28, 37-41)

20 Kè Fadisǎbèe beke Yesu ke dò: Kuyie nkpràtiyuu yóó buoté òmmònnì? Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkpràtiyuu í yó nkéríní ke feí kè bè di wùó.

21 Bè í yóó yǐ di bo dié nyoo cié, Kuyie nkpràtiyuu bomu di cuokè.

22 Ò dèè memme kénáké o tançòumbè ke dò: Yewe kèrínímu di yóó wammú yèè miéke di bo yàmè Onitìbire bá diyìè dimáà di me mbáá dè ya.

23 Kè bè di náá nke tú: Ò bo dié nyoo cié. Di báá kè kòte, di bá ndeítí de bíékè.

24 Fetaafè ãã míítémè kè dèe wenkoo ku nwetimànkù nè kutekù Onìtìbire kó diyìè dè yó mmè ndò.

25 Onìtìbire né dò nkéketé kéfěũtému mediè nkè di mmànnì kàbèè ò yete.

26 Dè do dòò mèè botí Nɔwee kó dimànnì, dè yóó me ndòò Onìtìbire bo nwětíní dìì m̀nnì.

27 Benìtìbè do yommu ke yɔ nke puokú, ke yenkú, kè Nɔwee yàa tannè bàtòò, kè fetadiéfèe katení, kè bè kùò bəm̀əu.

28 Dè do dòòmè Dɔti kó dimànnì dè yóó me ndòò. Benìtìbè do yommu ke yɔ, nke do nke fiiti, ke buati, ke maà.

29 Dɔti né yè dìì m̀nnì Sodɔmmu, kè muhãã nnè muhãpòp̀òo kè dèe cúténí keĩnkè, kè bè kùò bəm̀əu.

30 Dè yóó me ndòò Onìtìbire bo nkéríní dìì yiè nè de kpeti.

31 De yiè kè dè ś nwèè bo kudànkù ò báá yí ò bo cúténí kudieku ke túóté o kperɛ. Kè dè ś nwèè bo kupaku ò báá kò ntecf̀ètè.

32 Di báá yè ntìì do t̀̀̀kení Dɔti pokù.

33 Wèè bo ndó kédèeté o f̀̀mmu ò bo mù fétìnne, kè wèè mù fétìnne n kpéí kòo mù deeté.

34 N di náámmu de kó keyènkè benìtìbè bèdébè bo nduó didz̀ù dimáà, kè bèe túóté omáà ke yóu otà̀.

35 Benitipòbè bèdébè bo nwē nke naà nkè bèe túóté omáà ke yóu otà̀. [

36 Benitidaabè bèdébè bo nwē nke kúútí kè bèe túóté omáà ke yóu otà̀.]

37 Kè Yesu tancòumbèè o beke ke d̀: Ti Yiè ndè yóó d̀ò ã̀ndè? Kòo bè t̀nné ke d̀: Decírè duó dè, timanc̀nt̀i yóó de ntíí.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kòntì báá yárike

¹ Kè Yesu ndó kè bè benke be dòmmè kémbáá nKuyie nsáá kè be kòntì báá yárike, kè bè nàké dináàhāntírì kè dò:

² Obeéntì mǎù weè do bo diheì mari, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbòti òmǎù kpèti.

³ Kòo kúpokù mǎù bo de kó diheì kénkǎri weè beéntì borè koò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kpantídèntǎù,

⁴ kényetíróo kè dè mboní kòo beéntì dò: Bá n yí me ndémè Kuyie kè í bòti òmǎù kpèti,

⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cǎuté o kpere kè bá nkǎriní sáá kè n kǎónnè.

⁶ Kè ti Yìè mbéi nke dò: Keèné de kòò beéntì yeiwe yí mù.

⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kǎbe bèè kuò nkeyènkè nè kuyienáà? Kù báá ǎte kù bo bè teennèmè.

⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bàmbà. Onìtìbire né bo nwètiní diì mǎnnì dè bo nsó mbenìtìbè kpaá kè dè táá?

Fadisĩè nè odàmpòòcǎutíwè bè báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dináàhāntírì terì bèè yèmmè do mbè wenni, kè senku betǎbè be kpéi nke dò:

¹⁰ Benìtìbè bèdébè beè do ta Kuyie ncĩètè kè bo bántè Kuyie. Kòò mǎù tu Fadisĩè, kòò tǎù tu odàmpòòcǎutíwè.

¹¹ Kè Fadisĩè ncómmú kè báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sǎntí n yí dǎnnèmè betǎbè bèè tú beyóóbè, bèè í dǎori a dómè, bèè dǎuti dǎutinè betǎbè, n da sǎntí n yí dǎnnèmè odàmpòòcǎutíwè yie.

12 Nh ɔ̄ boú dinùù kuce mɛdémè ndi seménnì miéke, ke duò n kperɛ demɔu kó meyaatimè tɛpíítè.

13 Kòo dàmpòdcɔutíwè ncómmú mekpɛ́émè ke sīī ke pī nho cīncīnnì ke tú: Kuyie, nha n kuó mmesémmè mí nhonitiyiwe!

14 Kè Yesu dò: N di náámmu de kóo nìtì do kũnti kè Kuyie nhò wénkũnnemu, kù me nyí nwénkũnne Fadisī, ke yé wèè bo ndéúkũnko omáà, Kuyie mbo ò kékũnne, kè wèè kékũnne omáà kùu ò déúkũnne.

*Bè do kər̀innímè ibí Yesu borè
(Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)*

15 Kè benitìbè nkər̀inè ibí Yesu borè kòò bo ì kàáké, kòo tancóumbè nyi bètì.

16 Kè Yesu ì yúní ke b́ei nke dò: Yóunè kè ibí nkər̀iní m borè bá nyi bètìnè ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ì dònne be kpéi nke.

17 N di náá mmámmuə nwe kòo nìtì í cɔuté Kuyie nkpààtiyuu debire kōme o báá dì ta.

*Odapàà ntikpàti yìè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)*

18 Kè Sifube kóò nìtì mɔ̀u beke Yesu ke dò: Okótì sààwè, n dò nkédɔ̀ ba ḱépté mufòmmu mùu bo sáà.

19 Kè Yesu ò beke ke dò: Ba nte kàa n tú osààwè? Òmòu í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà.

20 A yému ikuó ì tu a báá duónè a poku yoo a dɔ̀u í tú wè a báá kuə onitì, a báá yúúkú, a báá souté ḱécaàrè a kou tɔ̀u yètìrì, ndé a cice nè a ȳ.

21 Kè weè nìtì ò t̄́nné ke dò: N dè d̀̀mmu demɔu nè m b́íkém̀b̀ntì miéke.

22 Kè Yesu ti kèè kóò nàké ke dò: Dèmarè kpaá ke da dónnìmu, kɔte ḱéfíté a m̀ke dè demɔu, ḱépámmú

beċġrībè idíítí, a bo pété keĩnkè kó tikpàtì, kékətení kè n tũnne!

²³ Ò kèè dìì m̀onnì de kó tináaantì kòo yèmmèe caàrè ke yé ò do m̀akemè tikpàtì mediè.

²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè caàrèmè ke d̀ò: Dè yóumu tikpàtì yembè bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu mièke.

²⁵ Dè yóunèmu tikpàtì yiè nhò bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu ke pèēté yòyó bo tamè feyárifè kó mefiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè d̀ò: Kè dè d̀ò mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀ò: Dèè yóunè benitìbè dè í yóunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii ò nàké ke d̀ò: Nte ti yóumè demou ke da tũnne.

²⁹ Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: N di náa mmómumu nwe, kòò m̀ou yóu o c̀fètè nè o pokù nè o yòfũ kəbe nè o yembè nè o bí Kuyie nkpaàtiyuu kpéí

³⁰ ò yóó pétèmu meborime mie mmieke kè dè nsũ, kèpété mufòmmu mùù bo s̀ãà meborime mèè kpaaní me mièke.

Yesu nàké mè ò yóó kúmè kèyánté

(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)

³¹ Kè Yesu yú o tancòumbè tepítè nè bedébè kè bè nàké ke d̀ò: Ti kəri Sedisademmu kè Kuyie mpããnaantì náambè do wàri tì Onitìbire kpéí nkè tìì bo d̀ò.

³² Bè bo ò pĩ nkéduó mbèè í tũ nKuyie, kè bè nhò daú, koò s̀ãá, koò s̀uu tinóntõütì,

³³ kóò puotí yedá, kédeè kóò kùə, diyie tããnnì yiè kòo yánté.

³⁴ O tancòumbè me nyí mbanté ò bè náà ntì kè tì mbè s̀òù, bè í mbanté ò tú mù.

*Yesu wéimmè kuyũ̀nkù makù Sedikoo
(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)*

³⁵ Yesu tòónnè dìi m̀nni Sedikoo kè kuyũ̀nkù makù kàri kuce nùu ke móú,

³⁶ kékeè ditĩnni p̃nkémè kébeke mùu d̀̀ri.

³⁷ Kè bè d̀ Yesu Nansareti kou weè p̃nké.

³⁸ Kè kùu p̃̀kè ke d̀: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpànnè ke tú kùu c̃̀kè, kè kù né d̀ke p̃̀kè ke d̀: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmó kéduó nkè bèe kù yúní, kòo kù beke ke d̀:

⁴¹ A d̀ n da d̀ ba? Kè kù d̀: Okóti, n d̀ kéwéntému.

⁴² Kè Yesu kù náké ke d̀: Wénté, a tákùmè da deatému.

⁴³ Kè kù p̃̀nke wénté kètũnne Yesu kénsánti Kuyie, kè ditĩnni ò yà kénsánti Kuyie.

19

Sasee kó muceetimù kó tináànti

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémp̃nké.

² Kè bedàmp̀òcòutibè kóo kóti m̀u dè bo, kòo yètìrì tu Sasee, kòo m̀ke o kperè mediè.

³ Kòo ndó k̀yà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè ditĩnni, ke yé ò tumè onitikũp̀we.

⁴ Kòo coké k̀niitè, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mp̃nké kòo ò yà.

⁵ Kè Yesu tuokoo deborè k̀bútè ke d̀: Sasee cúténí mecãã! N d̀ nkébaté a c̃̀tè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecãã nkóo còutènè diwèi.

7 Kè benitibèe dè yà kénnaá nke tú: Ò kòte ke bàtè onitiyeiwe cīètè.

8 Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyiikè koò nàá nke tú: N Yiè m bo duó n kpàtì kó dikéè beçrìbè. Kè n do souté òmòu ke di o kperè, m bo dè nhò yietí kénós nkuce mènàà.

9 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kuyie ndeetému te ncīètè kòbe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaàbire.

10 Onitibire kàtení ke wanti bèè feti bèmbe ke bo bè deeté.

*Betōmbè bè do totí bè idíítí be kó tináàntì
(Wénté Matie 25:14-30)*

11 Kè Yesu tónnè Sedisademmu kè benitibè yèmmè ndò Kuyie kpààtiyuu auté ke bo tuàkení, kòo bè nàké dináànhāntírì mari ke dò:

12 Tekpààtibite matè teè do iti kénkòri dihei dètírì, kè bè bo ò pī ntikpàtì kòo wētení.

13 Ò iti dii mōnni kényú o tōmbè ké bè duó mbá wè idíítí mediè nke dò: Mpeinkonè i kè nní nwētíní.

14 O eì kòbe me nyí nhò dó, kòo íté kédeè kè bèe tōnko benitibè kè bèe nàké de kó dihei kóo kpààtì ke dò: Ti í dó onitì yie nni ntú ti kóo kpààtì.

15 Kè bèe ò pī ntikpàtì kòo konní kényú betōmbè ò sòò duó mbè idíítí ke bo yà bè ì pèi mmèè botí.

16 Kòo ketiwèe kàtení ke dò: Okótì, nte a sòò n duó nyiì díítí, né nte m pèi nyi kuce tepíítè.

17 Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: N da pénsìrì a tú otōntì sàawè nwe, wèè pī ndesám̀pòrè kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehèkè tepíítè kàa nyè baké.

18 Kòo dérii kàtení ke dò: Okótì, ònte a sòò n duó nyiì díítí, né nte m pèi nyi kuce mènùmmù.

19 Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Baaté yehékè yènùmmù.

20 Kòo tòu kàtení ke dò: Okótì nte a díítí, n yì p̄õũmmú kesòñne.

21 Kufõwaá nkuù sòò m p̄ĩ ke yé a túmè onitiy-onkuwe, ke tóú a í dajú ndè, ke k̄õũ a í buotí dè.

22 Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Otõnti yeiwe n yóó da bekenè a b́ei ntì ñnkè nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóú n yí dajú ndè, ke k̄õũ n yí buotí dè.

23 A tũ nné na ndajú n díítí tedítíçìèè mieke kè n na nwẽtiní ke s̄s̄ nyì peité kè n túóté, kétúóténè ìì peité.

24 Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke dò: Fietenè idiítí n sòò ò duó nyì kédúó nwèè kp̄eyi peité kuce tepíítè.

25 Kè bèè ò tẽhné ke dò: Okótì, ò die nke m̄akemu idiítí kuce tepíítè.

26 Kòo kpààtìi bè nàké ke dò: N di náámmu wèè m̄ake bè yóó we nyíé, kè wèè kpa bèè fietè desámpórè ò m̄ake dè.

27 Kè n kpantídèntòbè bèè do í dó n di tikpàti p̄ĩmmúní be, ké bè kuò die n yìikè.

Yesu kòrimè Sedisadɛmmu

(Wẽnté Matie 21:1-11 nè Mariki 11:1-11 Isää 12:12-19)

28 Yesu nàké m̄emme kédeè, kékété, kè diññi nhò tũ nkòò kòri Sedisadɛmmu.

29 Ò tóónnè diì m̄onnì Betifasee nè Betannii Odifè t̄ari také, kètõ nho tancóumbè bèdébè ke dò:

30 Kàtenè dihei, diì me mbo ti ìikè, di bo yà disãmmarimbii, òmòu mu nyí dèke di, kè di piítí, kè di di pítè kékàtenèní.

31 Kòo mǎ̀u di beke ke yĩ: Dè dòmme kè di di pítírí? Di ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dǎ.

32 Kè bèe kǎte kénsó ndè mènke do nhò do bè nàké ke yēm̀m̀e.

33 Kè bè ndi pítírí, kè di yembèe bè beke ke dò: Dè dòmme kè di pítírí disāmmarímbii?

34 Kè bèe bè tḗnné ke dò: Ti Yiè nweè di dǎ.

35 Kè bèe di kǎtenení Yesu borè kédátínné be yà̀tì di ñnkè kòo deke.

36 Kè bè nnenkù be yà̀tì kuce ñnkè kòò kèrì.

37 Bè tǎ́nnè dìi mǎ̀nni Sedisademma kéncuti Odifíe tǎ̀rì, kè diwèi pĩ nho tancóumbè kó ditĩnni dimǎu kè bè ndiè nke pĩ̀ekù ke sǎntí Kuyie mbè yà̀ tì dieti kpéi nke tú:

38 Ti da sǎntí, mesàà ní mbonè f́s nwèè kéríní nè ti Yiè nkó diyètìrì, kunaatí mbo keñnkè, kè Kuyie nyètìrì ndeu nè keñnkè miokoo.

39 Kè Fadisĩ̀be mabè bo ditĩnni miẽke ke náké Yesu ke dò: Okóti duó nkàa tancóumbèe cĩ̀éké.

40 Kè Yesu bè tḗnné ke dò: N di náámmu kè bè cĩ̀éké yetá̀rè bo pĩ̀eké ké n sǎnte.

Yesu kuóm̀m̀e Sedisademma eì kpéi

41 Ò tǎ́nnè dìi mǎ̀nni Sedisademma eì ké di yà̀ kékuó nke dǎ:

42 Sedisademma kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùu naatí, a me nyí banté, dè kpaá ke da sǎrinemu yíe.

43 De kó yewe kpaanímu kàa dootitǎ̀bè bo da cētinne ke da pénné kudookǎti ke da éũ̀té tipĩ̀tì timǎu,

44 κέρωντε α ει βά βε βάα sú nditári mari kè di nnónke diteri ìnkè, kékuo a nìtìbè βεμου, κε γέ α í bantémè Kuyie nkòtení dìi mònnì κε bo da δεετέ.

Yesu bètimè βεpotambè Kuyie ncĭtètè
(Wénté Matie 21:12-17 nè Mariki 11:15-19 nè Isãã 2:13-22)

45 Kè Yesu ta Kuyie ncĭtètè kémbeti βεpotambè,

46 κε βε νάα nke tú: Tì wārimu κε tú: Bè bo nyu n cĭtètè κε tú mubáammu kpete. Kè dínidi né tè dòò βeyóóbè kó disòri.

47 Kè Yesu mbe tiè nyewe γεμου Kuyie ncĭtètè miεke, kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wããbè nè Sifube kó bekótíbè kè βε nwanti κε bo ò kùo.

48 Bè με nyí nyà βε bo γĭmè κε γέ βενitìbè βεμου do kémmúmè ò tié nnè βε yèmmè μεμου.

20

Bè do bekemè Yesu o wērímú bonní dè
(Wénté Matie 21:23-27 nè Mariki 11:27-33)

1 Kè Yesu nítiè mbenitìbè Kuyie ncĭtètè miεke κε βε νάα nTináaṣààtì, kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wããbè nè Sifube kó bekótíbè, kè βεε kòtení diyìè mari,

2 kóò beke κε dò: Nè òmmu wērímú mmu a dōorimè die? We nduó nkàa dè dòòri?

3 Kè Yesu bè tēhné κε dò: M múnke yóo di beke tìmatì nti.

4 We ndo tōnní Isãã kòo nhãã bàtémumù? Kuyie naa, kè βενitìbè?

5 Kè βε nnáa mβemáa κε tú: Kè ti yī: Kuyie nkuù ò tōnní ò bo yī: Ba nkpeí né te kè ti í ò tá.

6 Kè ti me nyĩ: Benitibè beè ò tōnní. Bè bo ti búótí yetárè kékuo, ke yé benitibè bemou yémè Isāā tùmè Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

7 Kè beè ò tēñné ke dò: Ti í yé wèè ò tōnní.

8 Kè Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nè mùù wērímú mmu n dè dòòrinè mè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nè Mariki 12:1-12)

9 Kè Yesu yíé bè ké náké dináānhāntírí marí ke dò: Onití mōù wèè do fiíkú detie, mbè dòòrinè dèè kó yebe menàà, mbè tùmè diféè, kébanne betōmbè, kékote kupòòkù kémōnte.

10 Yetebe bi diì mōnni, kòo tō nho tōnni bèè bàà kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàà kupaku kè bèè puotí otōnti kòò bèti o nou sitetiri.

11 Kòo yíé kètō nhotōnti tōù, kè bèè ò puotí kòò sāmú, kòò bèti o nou sitetiri.

12 Kòo yíé kètōnko otāānwè kè bèè ò puotí kékoute koute kòò bèti.

13 Kè kupaku yiè ndò: N né bo yīme? Ke yóu ke dò, m bo tō m bire mómmōnde kè dè yèmmè bè bo dè depe.

14 Bèè bàà kupaku bè yaní diì mōnni o bire ke né náké bemáà ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùñè ké kù tieke,

15 kòò pī nkéyennè kupaku mánku kékuo. Kè Yesu dò: Kupaku yiè mbo bè dòò ba de mōnni?

16 Ò bo kōtení kékuo de kó benitibè kéānné betōbè o paku.

Bè kèè diì mōnni de kó tināānti ke dò: Kuyie mbáá dè tōní!

17 Kè Yesu bè wènté kébéi nke dò: Kè tii né wàri ke tú:

Bèè maà bè dootóo dii tãri,

dii naá ndipũũ kó ditãri,

tì benkú ba?

18 Wèè bo do de kó ditãri ñnkè ò bo kéété kéété, kè di do wèè ñnkè dii ò nante nante.

Ti bo duómme Sesaa o kperε kéduó nKuyie nku kperε

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

19 Kè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wããbè nwanti ke bo pĩ nYesu ke né yote ditĩnni. Bè do bantému ke dò nYesu anté bembe de kó dináanhãntiri.

20 Kè bèè tããté benitibè kè bè ndò mbè tu benitisããbè ke bo díi nYesu, káyà bè bo ò pĩnnè o náantì miεε kéduó kùmãndáà.

21 Kè bèè ò beke ke dò: Okóti ti yému ke dò nha tú wèè náá ntimómmoni ke tiè nweti weti, ke í yĩèkù òmòu bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tũ ntimómmoni.

22 Dè wenni ke dò ntí nyieti dàmpòò okpàati diεwè wèè bo Odommàà, kè ti bá nyieti?

23 Kè Yesu banté bè dómè kòò dii nke dò: Benkenè fedífè fèmáà kè n yà. Kè bèè ò duó nkòo bè beke ke dò:

24 We nte diyuu dii nnè diyètiri dii ndèè wàri fe ñnkè? Kè bèè ò tènné ke dò: Sesaa, okpàatidiεwè wèè bo Odommu.

25 Kè Yesu bè nàké ke dò: Duónnè tũnké Sesaa o kperε, kéduó nKuyie nku kperε.

26 Kè dèè bè di bè í nyà bè bo ò pĩnnè tì benitibè ìkè, káyóu ke dò yúóó.

*Dipopuò í bo kěĩnkè**(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)*

27 Kè Sadusĩèbe bèè í yie mmukúkéyántímù bomè, kè bèè kàtení Yesu borè kòò beke ke dò:

28 Okóti, M̄oyiisi kó ikuó tú kòo nìtì ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò tùóté kòo peité ibí kè ìi sòoté wèè ku o cĩètè.

29 Kè diyǒfũḏ marì kòbe né mbo bèyiekè, kòo ketiwèe puoke kékú bá debire í bo.

30 Kòo nantèe túóté de kóo kúpokù ke múnke kú, bá debire í bo.

31 Kè bè mme nhǒ ke yàa tuakenè oyiénwè bá debire í bo.

32 De kó difǒnkúò kè de kóo nitipòkùu kú.

33 Mukúkéyántímù yìe be we nyóó nte de kóo nitipòkù, bemaù bè me nhò puokemèmu.

34 Kè Yesu bè tǐnné ke dò: Di mmànnì kó benìtìbè puokúmu ke yenkú,

35 bèè bo mmànnè kéta meborime mèè kraanì, bèè yóó yánté kéta meborime pammè mieke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú.

36 Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndonnè Kuyie ntǎrè nyè, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yánté.

37 Kè tìi tu mukúkéyántímù kpeti. M̄oyiisi do béimmu ò yà dìi m̀nnì difǎpèù kè dì cǎú nkòo yú Kuyie nke dò: Kuyie, Abarahamu nè Isaki nè Sakabu bè tũ nkù.

38 Kuyie nyí tú becírìbè kòku ke yé kunku borè bè í kúmè.

39 Kè ikuó wǎǎbè mabèe béi nke dò: Okóti a nàké kè dè wenni.

40 Bè ténke í ndàátí kòò beke tìmatì.

*Yesu Odεεtíwè nè dafiti**(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)*

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Benitibè bo yĩme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire?

⁴² Dafiti mómmu do béimmu Yesãã mpátiri mieke ke dò: N Yiè nKuyie nnákému n Yiè nke yĩ: Ñkari m bakù yóú.

⁴³ Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti.

⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yĩme kéwēte kéntú o yaàbire?

*Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuó wãábè kpéi**(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)*

⁴⁵ Kè benitibè bemou nkémmú Yesu náaṅtì, kòo náké o tancòumbè ke dò:

⁴⁶ Daatenè ikuó wãábè kpéi bèè ò ndó kénhã yeyaàbòrè dieyè ke centi kè benitibè bo mbè dáu nke bè sãnti yaàrè mieke, ke ò ndó yekàrè deyìkè kpeye titiintouti mieke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke.

⁴⁷ Ke fekù bekúpobè kpepe, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mante, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yóu mediè.

21*Okúpocĩri kó dipānni**(Wénté Mariki 12:41-44)*

¹ Kè Yesu mbo Kuyie ncĩètè mieke, kéwénté keyà tikpàti yembè pãammè Kuyie nyidítí ke ãã ndibuu mieke,

² keyà okúpocĩri mòu pãmè medítibii mèdémè mèè í tùòke dèmarè.

3 Kè Yesu b́ei nke d̀o: N di náá mmómumu nwe okúpocírì yie nweè ànné kè dè p̄ēētè betòbè bemou.

4 Ke yé betòbè àámè ke suómumu mediè, wenwe nè o c̄tì mieke kòò ànné ò do m̀ake ì ke bo dinè.

*Yesu nàkémè Kuyie nc̄ētè kó muròmumu kp̄í
(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)*

5 Kè Yesu tancòumbè mabè nnáá Kuyie nc̄ētè maá m̀è botí nè yetárè wenniye nè bè p̄ammú tì s̄tì te kp̄í.

6 Kè Yesu be nàké ke d̀o: De kó yewe kraanímu, kè di m̀è nwùò ndè, ditárì marì í yó nkpaá nónké diterì ìnkè de mou dè bo duó.

*Yesu nàkémè o w̄etimù kp̄í
(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)*

7 Kè bèe beke Yesu ke d̀o: Okòtì dè yóò tuòkení òmmònnì? Ti yóò yà ba kébanté ke d̀o ndè auténì?

8 Kè Yesu bè t̄ènné ke d̀o: Nȳènnè kòò m̀ou báá di souté ke yé benitibè péu karinímè ke yóò nsou nke tú bè tu Kirisi, dè tuòkenímu ke dèè, di báá bè t̄unne.

9 Kè di kèè diì m̀nnì kè bè náá mmudoò kp̄í nnè tikpàtì kó mufèè, kuf̄waá mbáá di p̄í, deè d̀o nkéketé k̄etuòkení, dè né mu nyí yó ntú kum̀anku.

10 Ku m̀botí bo íté kénkpannè kutekù, kè di ñkpaàtìyuu íté kénkpannè diterì.

11 Kè ketenkè ns̄anti mediè nkè mumómumu yeimuu tanní tip̄itì timou nè yekòbè kè dèmarè yeire nd̄ari k̄ènkè nè yebenkùye c̄anyè.

12 Bè yóò keté ke di p̄immúmu, ke di f̄ēū, nke di k̄atenè titíintouti, ke di kpetínné, ke di duó mbekpaàtibè nè kum̀andáàbè di tú m̀è kp̄í n k̄obe.

13 Nè m̀è mieke nke di yóò namè ké bè nàké n kp̄í.

14 Nyénè ke ní báá niité kénwaà ndi bii yóó náké tì káyè.

15 Ke yé mîi yóó di duómme tináànti nè meciì, bá di kprantídèntòu màù báá na ké di baàní, yoo wèè tì yetè.

16 Di yembè nè diyǒfǒ kǒbe nè di cǐpɛɛtitǒbè nè di népobè bè bo di fíítí kékuǒ besũkùbè.

17 Benitibè bemou bo ndi ní ndi tú mètè kprí n kǒbe.

18 Di yǒ kó kuyùrikù kùmáà me mbáá feti.

19 Ntǐnè, menme di bo namè kédɛɛtè di fòmму.

Sedisadɛmmu kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

20 Kè di yà diì mǎnni kè behǎǎpòmbè cǐtè Sedisadɛmmu, di banté ke dò nho pǎntimù muù duunní.

21 Kè dè sǒ mbèè bo Sudee bèè coké kédɛɛɛ yetǎrè, kè bèè bo Sedisadɛmmu miɛɛ bèè yè, kè bèè bo depaa mbè báá konní diheì.

22 Kuyie nkó tiyǐiti kó yewe nye, kè dè bo dàò tì wǎri ke yǐmmè.

23 Dè bo nyòunè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè tǒ ibí, ke yé meyeñcaàrimè diemè yóó mbomè de kó diheì miɛɛ kè Kuyie mmiɛɛ ncóú nde kó kubotí.

24 Bè bo kuǒ bèmabè nè disiè, kǐpǐmmú betǒbè kè bèè náà nyibotí imǎu kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèè pǎnte Sedisadɛmmu kédéítè, kè dè mme ndò nke kémùnè de kó mefiè mbo deèmè.

Mɛdǎ̀̀rimè mètè yóó dàò kè Yesu né wǐtɛnì

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

25 De m̀ǹǹǹi d̀m̀ar̀e c̀anǹe bo nd̀ar̀i, diyiè ǹe ot̀ank̀u ǹe siẁãã de ìnk̀e, d̀am̀è̀r̀i k̀o kunampoo ǹe o k̀o kutoweku bo nte k̀e yebot̀e yem̀au yemm̀e caar̀e.

26 Kuf̀õwaà ndiek̀u bo p̀ĩ m̀beǹit̀ib̀e ǹe d̀è d̀ò̀r̀i de kp̀eí, nke ỳe siẁãã diesi ỳoó s̀ant̀em̀e.

27 De m̀ǹǹǹi k̀e b̀èe yà Oǹit̀ibire, k̀e d̀e cutiní yewet̀e miẽk̀e ǹe muẁerímú diem̀u ǹe tikpeti.

28 K̀e de k̀o med̀ar̀im̀e ket̀e d̀ii m̀ǹǹi di t̀enke bá ns̃ĩ, cáttinne di yemm̀e ke ỳe Kuyie nyóó di deet̀em̀e b̀amb̀a.

*D̀è b̀enkú ke d̀o nYesu ẁetim̀u t̀ònní
(Ẁent̀e Matie 24:32-35 ǹe Mariki 13:28-31)*

29 K̀e Yesu b̀e ǹak̀e ke d̀o: Ẁent̀eǹe fikiè k̀o detie nǹe detie nter̀e de k̀o medonnim̀e.

30 K̀e d̀e bit̀e d̀ii m̀ǹǹi di ò̀ bant̀emu ke d̀o ndiyò̀ ò̀ t̀ònní.

31 M̀è boti nku k̀e di yà d̀ii m̀ǹǹi dend̀e k̀o dimàà di bant̀e ke d̀o nKuyie nkpr̀at̀iyuu t̀ònní.

32 N di náá mm̀ommù nwe beǹit̀ib̀e b̀èe f̀ò̀u di mm̀ǹǹi b̀e í ỳoó k̀u b̀em̀au, k̀e d̀e mu nyi tùakení.

33 Keìnk̀e ǹe ketenk̀e d̀e bo p̀èt̀e, n náant̀i me mbáá p̀èt̀e bit̀i.

Ti bo nwúómm̀e ke báá nKuyie

34 Ǹdakeǹe k̀e de k̀o diyiè bá nyóó tùakení ke s̀ò ndi bo yebaa mmiẽk̀e ke ỳa ke muó, ǹk̀e kutenk̀u kuu nk̀o iyentotí di na, k̀e di di d̀é̀t̀e,

35 ticùat̀i ò̀ p̀ĩ mm̀è boti siǹo de k̀o diyiè ỳoó me ndé̀t̀e kutenk̀u kum̀au k̀obe.

36 Nwúónǹe ke báá nKuyie ns̃ã k̀emm̀oke muẁerímú k̀ena k̀eyent̀eǹe d̀è k̀o dimàà ỳoó tùakení, k̀ena k̀ecóm̀m̀ú Oǹit̀ibire ì̀k̀e.

37 Kè Yesu ní ntũũ nkε tiε mbenìtìbè Kuyie ncíètè miεke ke yàa kote kényiε Odifíε tãrì ìnkè.

38 Kè benìtìbè ní pike cutε Kuyie ncíètè, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do dómè kéfíté Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isãã 11:45-53)

1 Kè dè nkpaá yewe sám̀pó kè pè̀èbè bèè í kɔ̀ɔrenè mutie mùù muuti kó dibanni bè tú dì diyentébannii tuòkení,

2 kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wã̀ãbè nwanti bè bo yĩmè ké kuɔ Yesu, ke né ndé benìtìbè.

3 De m̀ǹǹǹ kè dibòò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè kóò m̀ò.

4 Kòo kote kényà ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wã̀ãbè ké bè nàké ò yóó yĩmè, kè bèε pĩ nYesu.

5 Kè dèε bè narike kè bè d̀ò bè bo ò duó nyidítí.

6 De m̀ǹǹǹ kè Sudaasi ñwanti ò bo yĩmè kè bèε pĩ nYesu bá ditĩnni bá nyé.

Yesu do yèmmè bèε bénné diyentébanni kó mudii

(Wénté Matie 26:17-25 nè Mariki 14:12-21 nè Isãã 13:21-30)

7 Pè̀èbè bèè í kɔ̀ɔrenè mutie mùù muuti kó dibannii, bè òò fié dìi yìε ipe diyentébanni kpéi nkè dìi tuòkení.

8 Kè Yesu t̃ mPieri nè Isãã ké bè nàké ke d̀ò: Kòtenè kébénné diyentébanni kó mudii kè tí dì.

9 Kè bèε ò beke ke d̀ò: A dó tí mù bènné de?

10 Kòo bè t̃nné ke d̀ò: Kòtenè diheì, di bo conè onitid̀ò m̀ò kòo t̀ò didúù nè menie, nkè dí ò tũnne.

11 Kòò ta dè dí náké de kó təcīètè yìè nke dò: Okóti tu yé ò yóó di kùù dieku mièke diyentébanni kó mudii nè o tancóumbè?

12 Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù ìnkè kè kù tũntè páíí, deñde di yóó bénnémè diyentébanni kó mudii.

13 Kè bèè kote kénsó ndè dò nhò do bè nàkémè, kè bèè bénnè diyentébanni kó mudii.

Mudii sààmù kó ikuú

(Wénté Matie 26:26-30 nè Mariki 14:22-26 nè 1 Kòdènti 11:23-25)

14 Dè tũðke dii mònni Yesu nè o tǒrè kè bè nkari ke yo.

15 Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: N dó nè n yèmmè memou ndi, mí nnè díndi tí wènné kèdi diyentébanni dii nkó mudii, kè n né na kéfěũté.

16 N di náá mmómmuə nwe n ténke í yóó mù di kè diyentébanni kó mebenkùmè í dòò kè Kuyie nkàñne ku kpààtìyuu.

17 Ò yí memme kétúóté febòòfè késante Kuyie nké bè duó ke dò: Ntonè káyà dimou.

18 N di náámmu n ténke í yóó yà fínyĩ be kó menà, kè Kuyie nyàa kannenè ku kpààtìyuu.

19 De kó difǎnkúò ke túóté pěè, késante Kuyie, kóo wérí ké bè duó nke dò: Die ndèè benkú m pāmè n kǎnti di kpéí, ñdǎarinè de, ke denniní n kpéí.

20 Kè bèè di kédeè kòò túóté febòòfè ké bè duó nke dò: Fe mbòòfè feè benkú n yĩ mmèè yó ntemè kè metaummè pàmmèè dǎò.

21 Wèè yó n fité ò me nkàkémú die nti yo ndè.

22 Onitìbire yóó kúmu kéndònnè tì wàrimè de kpéí, wèè me mbo dè fité ò bo yà.

23 Kè bè mbékú betòbè ke tú, ti miεke we mbo dòò me kó kubotí?

Kuyie nkpatì cáánnèmu kutenkù kpεti

24 Kè Yesu tancòumbè ñnei ke bo ya wèè yó mbè baké.

25 Kè Yesu bè nàké ke dò: Yεbotè kó bekpààtibè beè yè fěũnko, bèè baké yεbotè beè duò nkè bè bè yu ke tú mesàà ndòòribè.

26 Di kpeεe í dò nké mme ndò, wèè kòtí wè ndò di kóo sámposù, wèè baké kòò ndò ndi kóo tñnti.

27 Wèè kàri ke yo nnè wèè ò duò mmudiì, be we ndeunè otòù? Wèè kàri ke yo nweè í deua? M bo di cuokè ke dò nwèè duò nwènwe mudii.

28 Di tú bèè wéèrì bèmbε ke m bonè n fěũtímè memou miεke.

29 N cice n duómumu dikpààtìyuu kè m bo na ké di ndi duó.

30 Di yó nyommu ke yò, n kpààtìyuu miεke kékari yεkpààtikàrè, kèbekénè Isidayεεribε kó iwuo tepítè nè idèi.

Yesu nàkémè Pieri ò yóò ò nènnimè

(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Isāā 13:36-38)

31 Kè Yesu nàké Simōo ke dò: Simōo, Simōo, dibòò yāūtému dinùù ke bo da meèrè bè ã meèrèmè medibii nké mè bàte nè tifènti.

32 Kè m bántè Kuyie nha kpéi nkè dè bo yie nkàa tákùmè báá bonke. Kàa wète ke fííkú dìi mōnni a kpénkūnne a kòbe.

33 Kè Simōo ò nàké ke dò: N Yiè, kè bè bo ti wènné kékpetínné n yiemmu, kè dè me ntú mukũũ nni mmu tí kú.

34 Kè Yesu ò tèǹné ke dò: Pìeri n da náámmu tɛkote bo nyóó kuó nkàa nènnumu kuce mètàǎti ke tú a í n yé.

Yesu náámmè o tancòumbè ke tú bèe báátí

35 Kè Yesu bè beke ke dò: N di tō ndii yiè bá di í ntò idíítí, di í ntò yeyòrè di í ntò tineùti, kè dèmarè di dóntáà? Kè bè dò: Áà, dèmarè í ti dònté.

36 Kòo bè nàké ke dò: Di mmònni náke kè wèè m̀ke idíítí we nyi tò, kè wèè m̀ke diyòri kòo ndi tò, kè wèè í m̀ke disie wèè fítè o yaàbòri kédonté disie.

37 N di náámmu tii wàri n kpéi ntì dò nkédòmu. Tii tu: Bè ò wènnénè benitiyeibe, ti me nhauté ke bo dòmu.

38 Kè bèe ò tèǹné ke dò: Ti Yiè nte yese yèdèè, kòo bè tèǹné ke dò yè sànnèmu.

*Yesu báámmè Kuyie nkòo bietimèe naá mmeɣĩĩ
(Wénté Matie 26:36-46 nè Mariki 14:32-42)*

39 Kè Yesu íté ke tó ndeèti Odifiè tãri, kòo tancòumbè nhò tũ.

40 Kòo tuoke ké bè nàké ke dò: Mbáánnè Kuyie nkè mesòummè báa di na.

41 Kékenté kè dè mmannè a bo dootémè ditãri, kòo nínkóo kémbáá nKuyie nke tú:

42 N cice kàa dó a n détinne febòòfè fiè, dè bá ntú mii kó medókùmèe dàò a kōme mee dàò. [

43 De mōnni kè Kuyie ntōnni marii cúténí keĩnkè kóò kpénkūnne.

44 Kè Yesu yèmmè caàrè mediè nkòo mbáá nKuyie nè o wèrímú mumou, kòo bietimèe naá mmeɣĩĩ kéndóú ketenkè.]

45 Ò bántè dii mànni Kuyie nkédeè kéwēténí o tancòumbè borè, ke nsó mbe yèmmè cààrè, kè bè yè nke duó.

46 Kòo bè beke ke dò: Di yè nke duómaà? Íténè kémbáá nKuyie nkè mesòummè báá di na.

Bè dómè kēpī nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Isāā 18:3-11)

47 Yesu kpaá ke me nnáá nkè ditĩnni marii tuakení kè Sudaasi, Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè kóò mǎu, di ni, ke tóónní Yesu borè ke bo ò ǎrí.

48 Kè Yesu ò nàké ke dò: Sudaasi, a bo ǎrímu Onitibire ké dè fitáà?

49 Bèè neinè Yesu kè bèè yà dèè yóó dǎò kóò beke ke dò: Tí Yìè, tí kpànnè ti seà?

50 Kè be kóò mǎu kpatè disie kéhei nkédate ikuó niùti diewè kóo tǎnti toò youri.

51 Kè Yesu dò: Yóunè memme. Kékááké de kóò niti toò, ké di miékunne,

52 kédeè kénáké ikuó niùbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè be kó bekótíbè nè behèikènkótíbè bèè kàtení ke bo ò pī nke dò: Di kàtenèní yese nye nè ipààti ke dò n tú onitikòùtàà?

53 Nh ǎǎ ndi bonèmu yewe yemǎu Kuyie ncíètè miéke bá di í m pī. Di kó dimònni dii tùòke díndi nè dibìinni kóò kpààti.

Pieri nènnimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 nè Mariki 14:53-54, 66-72 nè Isāā 18:12-18, 25-27)

54 Kè bèè pī nYesu kékàtenè ikuó niùti diewè cīètè, kè Pieri ntū nke díetirì.

55 Kè sǎ mbè tùòti muháá nke iiri kudànkù cuokè, kè Pierii karoo be borè.

56 Kòò nitipotōntì mǎu ò yà, kòò kàri muháá ntake, kòò mme nhò wùó nkébéi nke dǎ: We nnìtì do neínèmu Yesu.

57 Kè Pierii nenni ke dǎ: Onitipòkù, n yí ò yé.

58 Kè dèe yíe sǎmpó kòò tǎu mǎu ò yà, kébéi nke dǎ: A tú be kòò mǎu nwe, kè Pierii ò tǎnné ke dǎ: N yí ò wǎnnè.

59 Kè dèe yíe kémǎntoo sǎmpó tewebiètè mèmáà tǎmè kòò tǎu mǎu béi nke dǎ: Mómumu nnonitì yie ndo ò neínèmu, ò tú Kadidee kou nwe.

60 Kè Pierii ò tǎnné ke dǎ: N yí yé a dǎ kè n náké tì. Ò kpaá ke me nnáá nkè tekotee kuó.

61 Kè ti Yiè nwǎǎte kéwénté Pieri, kòò dentení ò do ò náké tì ke dǎ: Tekote bo nyóó kuó nkàa nenni kuce mǎtǎǎti ke tú a í n yé.

62 Kè Pierii yè kénkuò tinǎnnièti.

Bè do daúmè Yesu kòò puoti

(Wénté Matie 26:67-68 nè Mariki 14:65)

63 Bèè bàa Yesu kè bè nhò daú kòò puoti,

64 ke níí kǎá nho ùkè kuyààkù ké nhò bèkú ke tú: Náké wèè da poté.

65 Kòò sǎá nyesáàmbè teyè péu.

Bè bekénènè Yesu kubeéndieku kudieku

66 Kè dèe wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuó nùbè kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè, kè bèe tíí nkékotenè Yesu kubeéndieku dieku,

67 kòò beke ke dǎ: Kè fǎǎ tú Kirisi a ti náké, kòò bè tǎnné ke dǎ: Bá kè n di náké di í yóó yie.

68 Kè m me ndi beke tìmatì di í yó n tǎnné.

69 Onitibire bo kari yíe Kuyie mmuwǎrímú mumǎu yiè mbakù youú.

⁷⁰ Βεμου κὲ βὲ δὸ: A tũ ntú Kuyie mBire ndaà?
Kòò δὸ: Di ti mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè βὲ δὸ: Ti né ténκε βαα ὄnti ti κὲemu ti
móm̄m̄m̄be ὀ βέi nti nè o nuù.

23

Bè kàtennèmè Yesu Pidati borè
(*Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè*
Isã 18:28-38)

¹ Kè bèe íté βεμου κέκatenè Yesu Pidati borè,

² κέ nhò wátirì κε tú ὀ sukii benitìbè mbe κὲ
bè bo yete okpààti, κε βὲ nàá nke tú βὲ bá nyietì
dàmpòò okpààti diewè Sesaa, κε yu omàá κε tú
Kirisì okpààti.

³ Kè Pidatii ὀ beκε κε δὸ: Fṣṣ tu Sifube kòò
kpààtàà? Kòò ténné κε δὸ: A ti mbéi.

⁴ Kè Pidatii náké dif̄nni nè ikuó niùbè kó bekótìbè
κε δὸ: N yí yà onitì yie nkó meyi.

⁵ Kè βὲ nyetíróo κε tú: ὀ sukii benitìbè mbe κὲ βὲ
bo yete okpààti. ὀ dè keté Kadidee nwe κε ta Sudee
omou κε tũkenèní diε.

Pidati dúmmè Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè diì m̀nni Kadidee kó diyètìrì kέbeκε
κε δὸ: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ ὀ kèè diì m̀nni Yesu túmè Kadidee kou kòò
duánko Edoti, κε s̄ nhEdoti bo Sedisadεmmu de kó
yewe.

⁸ Kè Edotii yà Yesu κὲ d̀e ὀ narike mediè nke yé ὀ
do yomè o k̄me, kéndó wèe d̀òò tidietì k̀o yà.

⁹ Kòò bíéké Yesu tináàntì péu ὀ me nyí nhò t̀́nné
t̄imatì.

¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wã̀bè
ncómmú κε wátirì Yesu mediè.

11 Edɔti nè o kó behããpòmbè kè bè nhò daú, koò sãã, kóò dàtínné diyaàbòrì sààrì, kέwετε kóò duónko Pidati.

12 Dε kó diyiè Edɔti nè Pidati kè bèε narike ke do sī.

*Bè fūmmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapãátí
(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isãã
18:39-19:16)*

13 Kè Pidatii tí nyikuó nùbè kó bekótíbè nè diheì kó bekótíbè, ké bè nàké ke dò:

14 Di kòtenní onìti yie m borè ke tú ò sukii benìtibè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò biéké di ìkè m me nyí yà ò càke mù.

15 Edɔti me mmúnke í yà o yei mmamè ke wετε ke wè nni nduanní, ò tū nyí dòò meyei mmamè mèε bo nte kè ti ò kùɔ.

16 M bo duó nkè bèε ò puotí kè nh ò fī.

[
17 Bá dìi yentébanii Pidati do ò ndò nké bè fī nkukpetínkù kùmáà ndi.]

18 Kè bèε pīéké bemɔu ke dò: Kuɔ onìti yie nké fī Barabaasi.

19 (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpànnii ànné kè Barabaasi kuɔ onìti kè bè nhò kpetí.)

20 Kè Pidati ndó kέfī nYesu, ke yíé kέbéinnè ditīnni.

21 Kè ditīnni dàke pīéké ke dò: Baaké we kudapãátí! Baaké we kudapãátí!

22 Kè Pidatii wετε kέbéi nkuce metãámmè ke dò: Ò dòò òmmε yei? N yí yà ò cààrèmu mùù bo nte kè ti ò kùɔ. M bo duó nkè bèε ò puotí kè nh ò fī.

23 Kè bè nyetíróo ke pĩ̀kù ke tú: Baaké we kudapãátí, baaké we kudapãátí! Kè be toweku ðake déukú kóò na.

24 Kè Pidatii yóu kényie mbe kpeti,

25 kэфi mbè do yete okpààti kpeti kè dikpànni ãnné kè wèe ku oniti kè bè nhò kpetí, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dòò bè ò dónèmè.

*Bè do kòrinèmè Yesu ke bo baaké
(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè
Isã 19:17-27)*

26 Kè bè ñkòrinè Yesu ke bo baaké, kéconè Simo Sidenni ei kóò nitì mòu kòò kũntini kupaku, kè bèe ò pĩ nkóò tou nkudapãátí, kòo nkù tò ke tũ nYesu.

27 Kè ditĩnni ò urí, kè benitipòbè meí meí ke kuò nho kpéi.

28 Kè Yesu wé̃̃te ké bè nàké ke dò: Sedisademmu kó benitipòbè bá nkuònnè n kpéi, pètinke ñkuònnè dimáà kpéi nke nè di bí kpéi.

29 Ke yé yewe kpaanímèmu kè bè bo yĩ dè ñnaati sihãũnsi, bèè í pié, bèè í yãã nyibi.

30 De mònni benitibè bo nnáa nyetãrè ke tú: Duónèní ké ti yãke! Ke náa nsitãã ke tú: Tí kãánnè.

31 Kè bè dòòri mie nkudóu kusũũkù, kukperíkù kperè bo ndòmmè?

32 Kè bèe kotenèní benitikòùbè bèdébè, bè yóó wènnénè bè Yesu kéku.

33 Bè tũ̀ake dii mònni dibòri marì bè tu di Kodikotaa (dèè tu kuyukóũ) ké de mbaaké Yesu nè benitikòùbè bèdébè, yie nho bakù yóu, otòu kucà̀nku.

34 Kè Yesu béi nke dò: N cice cĩ́ mbè bè í yé bè dòòri dè.

Kè tihããpònti tãã tété kétoté o yà̀ati.

35 Kè benìtìbè ñcómú deborè koò wùò nkè Sifube kó bekótìbè nhò daú ke tú: Wenwe wèè deeté betòbè, kòò mènke tú Kirisi nwe, Kuyie ntãátè wè wèe deeté omáà.

36 Kè tihãpòntì múnke nhò daú, ke tóónko kóò duó mmenéyãá nke dò:

37 Kàa mènke tú Sifube kóo kpààtì nwe, deeté amáà!

38 Kè bèe wãri tedabesetè ke dò: Yie nweè tu Sifube kóo kpààtì. Kédanne kudapãátì yómmè.

39 Bèè nitikùbè bè ò wēnnénè bè ke baaké kè be kóò m̀òu nhò daú ke tú: F́òò baa tú Kirisàà? Deeté amáà ke né ti deeté.

40 Kòo t̀òu ò kpannè ke dò: A baa dé Kuyie naa? F́ó nnè we di bo difò̀tìrì dimáà ndi.

41 Tínti d̀ò m̀èè yei mmànè bè ti kuomu, wenwe me nyí d̀ò meyei mmamè,

42 kédeè kénáké Yesu ke dò: Kàa wētení dìi m̀nnì a kpààtiyuu mièke a nyé n kpéi.

43 Kè Yesu ò nàké ke dò: N da náá mmómumu nwe, a bo nni mbonè yíe ndiwèihèi mièke.

*Yesu kũũ nkó tináàntì
(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isãã 19:28-30)*

44 Diyiè d́o kécómú dìi m̀nnì yeγo kè d̀e biitoo ketenkè kem̀ou kэмbi, kétuakèné tewebiètè mètããti.

45 Bá diyiè ténke í nná kè Kuyie ncíètè kó kuyààk̀u kèté ku cuokè.

46 Kè Yesu pĩèké ke dò: N cice nh ãnné m máà a nou mièke nke.

Ò béi memme kédeè kètòte.

47 Kè Odommu k̀obe kó kuhãpònk̀u ya d̀èè d̀ò késãnte Kuyie nke dò: Onìtì yìè mmènke í d̀ò meyei mmamè.

4 Kè dèe bè di, kè bèe yà benitibè bèdébè kè bè dàátí tiyaàpéítí kè tì mièti.

5 Kè kufōwāá mpī mbenitipòbè kè bè nsī nsī, kè de kó benitibèe bè beke ke dò: Dè dōmmè kè di wāà nwèè fòu becíribè mièke?

6 Ò í kpaá die nhò yántému, dentenèní ò sòò di nàké tì ò kpaá dii mōnni Kadidee ke dò:

7 Bè bo pī Onitibire kéduó mbèè í tū nKuyie nkè bèe ò baaké kudapāātí ĩnkè kòo yánté diyie tāānni yiè.

8 Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì,

9 kéwēte kékò nkénáké Yesu tancòumbè tepíitè nè omáà nè betòbè.

10 Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yō, nè benitipòbè tòbè bèe do tì nàké Yesu tancòumbè.

11 Kè Yesu tancòumbè yèmmè ndò mbè í yé bè nàà ntì nti bá bè í ntì tá.

12 Kè Pierii coké kékote kufōti késíéké, káyà tiyààti bè sòò ò pōũ ntì mǎà, kénwētini o kòbe borè, kè dè ò di nè dèè dǎò de kpéí.

Yesu benkemè omáà bèè kòri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

13 De kó diyie kè Yesu tancòumbè bèdébè nkòri tēheitè matè bè tu tē Emayuusi, nè Sedisademma kè dè mǎke cidòmétiribè tepíitè nè omáà,

14 kénkérí ke náante dèè dǎò.

15 Bè náante memme kè Yesu bè nìnte kè bè níneí.

16 Kè dèmarè né nkānké be nuò nkè bè í nna kóò banté.

17 Kè Yesu be beke ke dò: Di náá mba nkpréí?

Kè bèe cómmóò kè bè yèmmè cààrè.

18 Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tēíné ke dò: Fó nwe amáà wèè bo Sedisademma ke í yé dèè dǎò ye òwe mièke.

19 Kè Yesu beke ke dò: Ba ndòò? Kè bè dò: A í kèè tì tùòkení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpããnáàntì náàntò ke dɔ̄ri tidièti ke náá nkòo náàntì m̀ke muwḗrímú, Kuyie nnè benitìbè kè dè yéà?

20 Kè ikuó nìùbè nè diheì kó bekótìbè kè bè ò pĩ nke yē mbèè ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudapãáti.

21 Ti yèmmè do dò nweè yóó deeté Isidayeεribe! Yíe nwe diyie táánnì nè dè dòòmè.

22 Kè ti kó benitipòbè mabè pìke cùte ke kòte kufōti ke wètení ke nàké kè dè ti di,

23 ke yē mbè í ò yà ke yà Kuyie ntōrè, kè yè bè nàké ke tú ò yànté.

24 Kè ti kòbe mabè kòte kufōti ke ś ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

25 Kè Yesu dò: Díndi benitìbè bèè dónté meyèmmè ke í cã di bo ntámè Kuyie mpããnáàntì náám̀bè nàké tì.

26 Kiri si do í dò nkéféũté meè botí ke né na kédeukaà?

27 Kédeè ké bè nàké Kuyie nnáàntì tì wàri Mɔyiisi kó yepáte nè Kuyie mpããnáàntì náám̀bè kpεye, ké bè nàké timou tì wàri o kpéí.

28 Bè t̀ónnè dìi m̀nnì bè k̀ri t̀è eitè kè Yesu d̀ò k̀ndò nhò p̀nké.

29 Kè bèè yete ke dò: Yóu kè tí yíe nkè diyie dèèmu, kè keyènkè bìiri.

Kòo yie nkè bèè ta kébáté.

30 Bè yóó di dìi m̀nnì kòo túóté p̀èè, késānte Kuyie, nkóò wé́rì ké bè duó.

31 Dε m̀nnì kè dèè bè wenke, kè bèè ò banté ke né ò móntóo.

32 Ké n náá mbemáà ke tú: Dè do í dò muháá mmamù còú nti miéke ò ti náánnè dii m̀nni kuce ke ti benkú Kuyie nnáàntàà?

33 Kè bèe p̀nkεε íté kéwēte Sedisademmu kénsó nYesu tancòumbè tepítè nè omáà nè betabè kè bè tikú.

34 Kè bèe bè nàké ke d̀: Mómumu ti Yiè nyántému ke benke omáà Simo.

35 Ké bè nàkénè t̀i d̀ò bè k̀rí dii m̀nni nè bè ò bantémè ò wéú dii m̀nni péè.

*Yesu benkemè omáà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isāā
20:19-23 nè Yesu Tōrè 1:6-8)*

36 Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu cómmó be cuokè ke d̀: Kunaatí ndi bonè!

37 Kè kufōwáà mbè p̀i nkè be yèmmè ndò ndibòò marì ndi.

38 Kè Yesu be beke ke d̀: Di kōmbùòtì duònè ba? Dè dòmmε kè di í t̄a ke d̀ò mmí nwe?

39 Wénténè n nou nè n naàcèi, mínwe m mómumu, n káákénè ḱyà, dibòò marì í m̀ke tikònti di me nwúó nkè m m̀ke t̀.

40 Ò béi mmεmmε kè bè benke o nou nè o naàcèi.

41 Kè diwèi bè p̀i mbè né mu mbaa í ntá ke d̀ò nwenwe, kòo bè beke ke d̀: Di í m̀ke d̀marè kè n diáà?

42 Kè bèe ò duó ndiỳnkée dii aũ.

43 Kòo di còutε kécááké be ìkè.

44 Kédeè kè bè nàké ke d̀: N sòò t̀i ndi náá, n kpaá di bonè dii m̀nni ke tú: T̀i wāri n k̀péi M̀ỳiisi páte miéke nè Kuyie mpānánant̀i náam̀bè kó yepáte miéke nè yesāā nkpeye miéke t̀i dò nkédòomu.

45 Mεmmε kòo bè duó mmecii nkè bè bo banténè t̀i wāri,

46 Ké bè nàké ke dò: Tì wàrimu ke tú Kirisi dò nkéǹtému, kè bèè ò kùò, kòò yánté diyìè tǎǎnnì yìè.

47 Kè Kuyie nnáàntìi náké kékéténè Sedisademu nè ibotí imòu miékoo. Kè benitibèè banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cǐé.

48 Di dè yàmu ke dò nkénáké di yà dè.

49 Né nkpaánè diè nSedisademu kè n di duó nkéǹkè kó muwèrímú n cice yé nhò yóó di duó mmù.

Yesu dèkemè kéǹkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tǒrè 1:9-11)

50 Kè Yesu deè ké bè kòtenè Betannii bíékè, kéyoute o nou be ǹkè ké bè pǎ mesàà.

51 Ò bè pǎǎ ndì mǎnnì mesàà nkéíté kèndeètì kéǹkè.

52 Kè bèè nínkú, kòò sǎnte kéíté nè kuyeñaatí kéwète Sedisademu,

53 kémbò Kuyie ncǐètè sǎǎ ke sǎntí Kuyie.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16